

ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY
- ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
STATUTOWEJ W ROKU
2024

Mikołów, 2025

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	5
JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ POD NAZWĄ "ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY"	5
SKŁAD ZARZĄDU ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO – ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ	5
POSIEDZENIA ZARZĄDU W ROKU SPRAWOZDAWCZYM	5
SKŁAD KOMISJI REWIZYJNEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO – ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ	6
WALNE ZGROMADZENIA CZŁONKÓW ZWOŁANE W ROKU SPRAWOZDAWCZYM	6
DYREKCJA OGRODU BOTANICZNEGO	6
RADA NAUKOWA	6
PRACOWNICY ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO - ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ	7
STAŻYŚCI I PRAKTYKANCY	7
WOŁONTARIAT	8
KURSY I SZKOLENIA	8
KONTROLE NA TERENIE ŚOB W ROKU SPRAWOZDAWCZYM	8
UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ	9
1. Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej ŚOB	9
2. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2	9
3. Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych	9
4. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie i infrastruktura towarzysząca	9
5. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie i infrastruktura towarzysząca kolekcjom terenowym	10
KORZYSTANIE Z UPRAWNIEN I DZIAŁALNOŚĆ ZLECONA PRZEZ ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	10
OGRÓD JAKO JEDNOSTKA NAUKOWA	10
WSPÓŁPRACA	12
CZŁONKOSTWO W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH	12
OTWARCIE OGRODU I SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH	13
BIURO PROMOCJI I INFORMACJI	13
TELEWIZJA, RADIO, MAGAZYNY I GAZETY	13
SERWISY INTERNETOWE	14
WYWIADY, ARTYKUŁY, PROGRAMY TELEWIZYJNE	14
MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE	16
STRONA WWW	17
ORGANIZACJE I INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE PROMOCJĘ WYDARZEŃ W OGRODZIE	18
BIURO DS. PROJEKTÓW I WNIOSEKÓW	18
POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH	18
PROJEKTY REALIZOWANE W POWOŁANYCH ZESPOŁACH	21
DZIAŁ EDUKACJI	24
PRACOWNIA EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ	24

1. Realizacja warsztatów	24
2. Półkolonie	25
3. Programy edukacyjne	25
4. Projekty	25
5. Pozostałe działania	26
6. Udział w konferencjach, szkoleniach i webinarach	27
7. Wydawnictwa edukacyjne	27
8. Infrastruktura	28
PRACOWNIA ŚLĄSKIEGO KALENDARZA EKOLOGICZNEGO	28
1. Śląski Kalendarz Ekologiczny	28
2. Akcje edukacyjno-ekologiczne.	29
3. Udział pracowników ŚKE w konferencjach, szkoleniach, wydarzeniach zewnętrznych	29
4. Partnerzy i instytucje współpracujące z ŚKE	30
5. Nagrody	30
6. Projekt edukacyjny w zakresie zachowania bioróżnorodności – Śląski Kalendarz Ekologiczny	
DZIAŁ NAUKI	31
PRACOWNIA STUDIÓW NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI	31
PRACOWNIA KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH	31
1. Pracownicy	32
2. Realizowane zadania	32
3. Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogrodu Botanicznego	35
4. Udział w seminariach, konferencjach i targach	37
5. Organizowane szkolenia	37
6. Współpraca	37
7. Wydawnictwa	37
ZAKŁAD BIORÓŻNORODNOŚCI	37
ŚLĄSKI BANK NASION	37
1. Główne zadania	38
2. Pozostałe zadania i aktywności	39
3. Konferencje, szkolenia, wydawnictwa, stażyści	39
PRACOWNIA KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH	40
REGIONALNA STACJA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W ŚLĄSKIM OGRODZIE BOTANICZNYM W RADZIONKOWIE	41
1. Edukacja	41
1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych	41
2. Wydarzenia edukacyjne	42
3. Organizowane/współorganizowane kursy, szkolenia, spotkania	43
4. Realizowane/współrealizowane projekty	43
5. Zlecenia zewnętrzne	43
6. Stażyści i praktykanci	43
7. Konferencje naukowe, publikacje	43

Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń
ul. Sosnowa 5, 43-190 Mikołów
tel. 32 779 76 02, kom. 535 808 368
e-mail: sibg@sibg.org.pl, www.obmikolow.robia.pl

z	i	e	l	o	n	a	a	r	k	a	ś	l	a	s	k	a

INFORMACJE OGÓLNE

Śląski Ogród Botaniczny z siedzibą w Mikołowie przy ul. Sosnowej 5, 43-190 Mikołów, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000163011, istnieje od 2003 roku jako związek stowarzyszeń. W jego skład wchodzi: Województwo Śląskie, Polska Akademia Nauk, Uniwersytet Śląski, Powiat Mikołowski, Gmina Mikołów, Gmina Radzionków, Gmina Racibórz, Gmina Jaworzno, Gmina Lyski, Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego, Stowarzyszenie Wspólnota, Stowarzyszenie Golf Park Mikołów. Związek ten ma formułę otwartą dla innych samorządów, stowarzyszeń i instytucji naukowych. W 2006 roku instytucja otrzymała zezwolenie Ministra Środowiska na prowadzenie Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie, a w roku 2010 zezwolenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na prowadzenie Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie. Od 15 marca 2010 roku organizacja posiada również status organizacji pożytku publicznego (OPP). Związek Stowarzyszeń działa pod następującymi numerami Polskiej Klasyfikacji Działalności: główny PKD - 94.99.Z (działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana), pomocniczy PKD - 91.04.Z (działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody).

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ POD NAZWĄ "ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY"

Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń tworzy dwie jednostki organizacyjne:

- Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie
- Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie

SKŁAD ZARZĄDU ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO – ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ

- dr Gabriel Tobor – prezes zarządu
- dr Stanisław Piechula – I wiceprezes zarządu
- dr hab. Damian Absalon, prof. UŚ – II wiceprezes zarządu
- mgr inż. Eugeniusz Wycisło – członek zarządu
- Remigiusz Kuś – członek zarządu
- [kadencja 2023-2026]

Funkcja członka zarządu nie wiąże się z pobieraniem wynagrodzenia, jest pełniona społecznie.

POSIEDZENIA ZARZĄDU W ROKU SPRAWOZDAWCZYM

Liczba spotkań: 2, łączna liczba podjętych uchwał: (9)

14.06.2024 r. nr 106 (8)

15.11.2024 r. nr 107 (1)

SKŁAD KOMISJI REWIZYJNEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO – ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ

- Grażyna Nazar – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
  - Karina Tytko – sekretarz Komisji Rewizyjnej
  - Grzegorz Gryt – członek Komisji Rewizyjnej
- [kadencja 2023-2026]

WALNE ZGROMADZENIA CZŁONKÓW ZWOŁANE W ROKU SPRAWOZDAWCZYM

[Skład Prezydium WZC: Michał Rupik – przewodniczący, Ewa Owczarek-Nowak – zastępca przewodniczącego, Damian Matynia – sekretarz].

Liczba spotkań: 2, łączna liczba podjętych uchwał: (11)

- XLI Walne Zgromadzenie ZS ŚOB – 21.06.2024 r. (10)
- XLII Walne Zgromadzenie ZS ŚOB – 18.11.2024 r. (1)

DYREKCJA OGRODU BOTANICZNEGO

Dyrektor

dr Paweł Kojs

Zastępca dyrektora ds. naukowo-dydaktycznych

dr Leszek Trząski

Zastępca dyrektora ds. administracyjno-technicznych

Patryk Bubła

Zastępca dyrektora ds. Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie

dr Magdalena Maślak

RADA NAUKOWA

Przewodniczący:

- prof. dr hab. Arkadiusz Nowak

Z-ca Przewodniczącego:

- dr hab. Justyna Wiland-Szymańska, prof. UAM

Z-ca Przewodniczącego:

- dr hab. inż. Małgorzata Jastrzębska, prof. PŚ

Sekretarz:

- mgr Damian Matynia

Pozostali członkowie:

- dr hab. Damian Absalon, prof. UŚ

- dr Agnieszka Babczyńska, prof. UŚ

- mgr Agnieszka Chećko

- prof. dr hab. Andrzej Czyłok

- dr hab. Joanna Jura-Morawiec, prof. PAN

- dr Paweł Kojs

- dr inż. Czesław Koziół

- dr Dorota Mańkowska

- dr Magdalena Maślak
- dr inż. Marian Pigan
- dr hab. Marta Pogrzeba, prof. IETU
- mgr inż. Hanna Pompa-Obońska
- prof. dr hab. Jerzy Puchalski
- dr Agata Smieja
- prof. dr hab. Andrzej Szlęk
- dr Grażyna Szymczak
- prof. dr hab. Barbara Tokarska-Guzik
- dr Leszek Trząski
- prof. dr hab. Wiesław Włoch
- dr Agnieszka Zawisza-Raszka

[kadencja 2023-2026]

PRACOWNICY ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO - ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ

STAN ZATRUDNIENIA W ROKU 2024 - STAN NA 31.12.2024

Liczba zatrudnionych osób w oparciu o umowę o pracę	36
Liczba etatów	32,50
Liczba zatrudnionych w oparciu o umowy cywilno - prawne	59

STAŻYŚCI I PRAKTYKANCY

Mikołów:

Staże: brak

Praktyki zawodowe:

- Zespół Edukacji Wspomagającej w Świętochłowicach – praktyczna nauka zawodu w zawodzie ogrodnik, 1 uczennica do 27.06.2024 r.
- Zespół Szkół nr 2 Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Mikołowie - praktyczna nauka zawodu, 7 uczniów
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Ornontowicach – praktyka zawodowa w zawodzie technik architektury krajobrazu, 1 uczeń
- Zespół Szkół w Czerwionce-Leszczyny – praktyczna nauka zawodu w zawodzie ogrodnik, 1 uczeń
- Uniwersytet Gdański, kierunek ochrona przyrody – praktyka zawodowa, 1 student
- Studenci Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie - praktyka zawodowa – 2 studentów

Radzionków:

Praktyki zawodowe

- Uczniowie Technikum nr 4 w Bytomiu - Technik fotografii i multimediiów - 4 osoby

WOLONTARIAT

W 2024 r. zawarto w Ogrodzie 21 porozumień o współpracę w ramach wolontariatu. 3 osoby po raz pierwszy nawiązały współpracę z Ogrodem, a 18 osób kontynuowało współpracę rozpoczętą w latach uprzednich. Zdecydowana większość wolontariuszy wspierała działania Pracowni Śląskiego Kalendarza Ekologicznego w ramach projektu: Kampanii na rzecz różnorodności biologicznej "Bioróżnorodność - Fundament Natury", którego realizacja została dofinansowana ze środków WFOSiGW w Katowicach. Działalność wolontariuszy w tym zakresie dotyczyła głównie zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem warsztatów dla dzieci i młodzieży w ramach świąt. Ponadto wolontariusze wspierali Pracownię Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej w zakresie organizowanych warsztatów, gier terenowych i półkolonii. Kiloro wolontariuszy zaangażowało się w działania związane z pielęgnacją roślin w Ogrodzie, prace terenowe oraz przygotowanie dokumentacji zdjęciowej kolekcji roślin Ogródu. W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. wolontariusze przepracowali na rzecz Ogródu łącznie 602 godziny.

KURSY I SZKOLENIA PRACOWNIKÓW ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO

- Szkolenie z zakresu środków ochrony roślin organizowane online przez Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy pt. „Nowe rozwiązania w zwalczaniu agrofagów w obliczu redukcji dozwolonych substancji aktywnych ŚOR” - grudzień 2024 (Paweł Wójcik, Marta Tudruj).

KURSY I SZKOLENIA ORGANIZOWANE PRZEZ ŚOB-ZS

- 18.03.2024. Kurs szczepienia drzew owocowych. (Radzionków, współpraca PKNZiO Mikołów);

KONTROLE NA TERENIE ŚOB W ROKU SPRAWOZDAWCZYM

- 28.08.2024 – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, Oddział w Pszczynie - kontrola dokumentów u podmiotu profesjonalnego (ŚOB) z upoważnieniem do wydawania paszportów
- bieżące kontrole w budynku RSEE, Radzionków - przegląd instalacji przeciwpożarowej (oświetlenie ewakuacyjne, wyłącznik główny), gaśnic, przewodów kominowych spalinowych i wentylacyjnych, klimatyzacji, budowlany, system detekcji gazu Gazex

UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

1. Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej ŚOB

Budynek Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej. W 2024 roku przeprowadzono przegląd roczny związany z funkcjonowaniem i stanem budynku Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej. Stan budynku określa się jako dobry. Przeprowadzono remont 5 pomieszczeń biurowych (malowanie, wymiana oświetlenia). Liczne niewielkie spękania i rysy pojawiające się głównie w nowej części budynku – do usunięcia podczas prac związanych z malowaniem pomieszczeń.

Budynek byłej wartowni – stan dobry. Budynek gastronomiczny przy placu zabaw wyłączony z użytkowania ze względu na stan techniczny. Budynek wymaga kapitalnego remontu.

Plac zabaw przy CEPiE – stan dobry wykonano niezbędne remonty i wymiany elementów drewnianych. Stan ścieżek oraz małej architektury jest dobry. Ławki są na bieżąco konserwowane. Kostka brukowa na terenie parkingów wykazuje zużycie i w najbliższym czasie będzie wymagała naprawy.

2. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2 - w 2024 przekazano do zasobów ZGL

3. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Grudniowej 2

W 2024 przeprowadzono odnowienie wewnątrz budynku w postaci wyczyszczenia ścian i pomalowania wszystkich pomieszczeń. Prac remontowych wymagają również pomieszczenia garażowe. Stan pomieszczeń garażowych jest niezadowolający, stan wewnątrz wymaga kompleksowego remontu wraz z założeniem całej instalacji elektrycznej, ponieważ nie posiada podłączenia do prądu. Budynki garażowe należy dostosować, tak aby posiadały osobne pomieszczenie na: środki ochrony roślin; do magazynowania paliw do maszyn obsługujących ogród; pomieszczenie do obróbki drewna; pomieszczenie do drobnej naprawy maszyn.

4. Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych

Na terenie Kolekcji Roślin Ozdobnych znajdują się elementy infrastruktury towarzyszącej w postaci m.in. małej architektury. Stan takich elementów jak: altany, kosze na śmieci, ławki – wymagają drobnych napraw oraz ponownego zakonserwowania. Brama wejściowa nr. 5 wymaga wymiany elementów drewnianych. Pomosty drewniane wymagają generalnego remontu - obecnie ze względów bezpieczeństwa są zamknięte dla zwiedzających. Utrzymanie infrastruktury kolekcji roślin ozdobnych to także utrzymanie układu komunikacyjnego, który wymaga dużych nakładów finansowych do poprawy całej nawierzchni. Nadal kolekcje nie posiadają infrastruktury sanitarnej.

5. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie i infrastruktura towarzysząca kolekcjom terenowym

Budynek co roku przechodzi wymagane przeglądy, na bieżąco prowadzone są prace konserwatorskie związane z jego użytkowaniem, podobnie z małą infrastrukturą Ogródu – naprawiane są ławki, schody, poręcze.

KORZYSTANIE Z UPRAWNIEN I DZIAŁALNOŚĆ ZLECONA PRZEZ ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

W roku sprawozdawczym organizacja nie korzystała ze zwolnień z opłat sądowych, skarbowych i innych zwolnień w odniesieniu do prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego. Nie korzystano również z uprawnień do nabycia na szczególnych warunkach prawa użytkowania nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020 poz. 1057). Nie korzystano także z prawa do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. 2020 poz. 805). W okresie sprawozdawczym organizacja nie realizowała zadań zleconych przez organy jednostek samorządu terytorialnego czy organy administracji rządowej lub państwowe fundusze celowe.

OGRÓD JAKO JEDNOSTKA NAUKOWA

Decyzją z dnia 7 lutego 2006 r. Minister Środowiska zezwolił związkowi stowarzyszeń Śląski Ogród Botaniczny na prowadzenie ogrodu botanicznego w Mikołowie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nakładającymi m.in. obowiązek prowadzenia działalności naukowej i upowszechniania wiedzy. Natomiast decyzją z dnia 14 października 2010 Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zezwolił na prowadzenie ogrodu botanicznego w Radzionkowie. W dniu 29 marca 2017 roku, w związku z rozszerzeniem działalności, Śląski Ogród Botaniczny uzyskał zmianę decyzji Ministra Środowiska poprzez zmianę jej sentencji w zakresie dotyczącym powierzchni oraz numeracji działek, na których znajduje się Ogród. Podobną zmianę w odniesieniu do ogrodu botanicznego w Radzionkowie otrzymano decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 23.01.2018 r.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. Minister Środowiska wpisał Związek Stowarzyszeń - Śląski Ogród Botaniczny pod nr PL 005 do rejestru instytucji naukowych uprawnionych do przewożenia w celach naukowych przez granicę Unii Europejskiej, bez stosownych zezwoleń, żywego materiału roślinnego, okazów zielnikowych, zasuszonych albo w inny sposób utrwalonych okazów gatunków podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów UE dotyczących Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja

Waszyngtońska, CITES), w celu nieodpłatnej wymiany, użyczenia lub darowizny do badań naukowych.

Śląski Ogród Botaniczny prowadzi badania naukowe we współpracy m.in. z usytuowanym przy Ogrodzie zamiejscowym Laboratorium Anatomii Roślin powołanym przez Polską Akademię Nauk Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie. Wiodącym tematem badawczym Laboratorium jest wzrost promieniowy, w tym aktywność i mechanizmy funkcjonowania kambium, i procesy rozwojowe drzew. Rezultaty prac zespołu publikowane są w renomowanych międzynarodowych czasopismach. Od 15 listopada 2016 roku Śląski Ogród Botaniczny znajduje się również w rejestrze systemu POL-on, jako jednostka naukowa w rozumieniu zapisów art. 2 pkt 9 lit. f) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2010 nr 96 poz. 615). Po ponownej ewaluacji w roku 2021 pozostawiono Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń w wykazie instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki, prowadzonym w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, potwierdzając tym samym, że jednostka spełnia dalej przesłanki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 lipca 2021 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 418, z późn. zm.), tj. prowadzi działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły oraz zalicza się do instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki. Nadzór merytoryczny nad działalnością naukowo-badawczą ŚOB sprawuje Rada Naukowa.

Wykaz publikacji wydanych drukiem:

Publikacje w czasopismach naukowych z tzw. listy filadelfijskiej oraz listy MNiSW

- MIODEK, A., MIODEK, A.P. & **KOJS, P.** 2024. Does Axial Growth of Wood Fibres Disturb the Circular Trunk Symmetry in *Robinia pseudoacacia*? The Botanical Review (MNiSW= 100 pkt. IF= 2.800) (DOI: 10.1007/s12229-024-09312-5).
- SMIEJA-KRÓL B., FIAŁKIEWICZ-KOZIEŁ B., KĄDZIOŁKA-GAWEŁ M., KUBACKI J., PROKOPOWICZ A., **SMIEJA A.**, SIEPAK M. 2024. Self-stabilization of Zn, Pb, Cd, and As in smelter-impacted organic-rich soil: The effect of hydrous Fe oxides and ZnCd sulfide coprecipitation. Chemical Geology, vol. 643 (MNiSW=140)

Przy Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie znajduje się również siedziba Rady Ogródów Botanicznych i Arboretów w Polsce – stowarzyszenia zrzeszającego przedstawicieli polskich ogrodów botanicznych i tworzącego tzw. krajową sieć ogrodów. Jest to organizacja pozarządowa, która inicjuje i podejmuje wspólne badania naukowe, monitoruje uprawę *ex situ* gatunków rzadkich i zagrożonych w skali kraju, tworzy regionalne banki nasion, planuje wspólną strategię rozwoju; przygotowuje programy dydaktyczne i edukacyjne. Podejmuje również działania interwencyjne dla obrony interesów ogrodów botanicznych oraz ochrony zasobów przyrodniczych.

WSPÓŁPRACA

- We współpracy z firmą Wonderful Lighting Sp. z o.o. w listopadzie i grudniu realizowano wystawę multimedialną Ogród Świąteł zatytułowaną "Piotruś Pan". Wystawa była czynna codziennie w godzinach od godz. 16 do 20 w dni powszednie i od 16 do 21 w dni weekendowe i świąteczne.
- kontynuowano współpracę z Polską Akademią Nauk i uczelniami wyższymi oraz innymi ogrodami botanicznymi w ramach prowadzenia badań naukowych;
- nadal utrzymujemy trzy spółdzielnie socjalne dwie terenowe i jedną prowadzącą restaurację i kawiarnię na terenie Ogrodu Żółtego;
- w ramach rozwoju Śląskich Kolekcji Siedliskowych kontynuowano współpracę z Golf Park Mikołów;
- kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Śląskim w ramach organizowania staży i praktyk zawodowych dla studentów Wydziału Nauk Przyrodniczych - Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego;
- realizowano porozumienie o partnerstwie na rzecz projektu „Mikołów dla Klimatu – wdrażanie inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w mieście” realizowanym w ramach programu „Środowisko, energia i zmiany klimatu”;
- kontynuowano współpracę z Radzionkowskim Szczepem Drużyn Harcerskich i Gromad Zuchowych;
- kontynuowano współpracę z Górnośląsko - Zagłębiowską Metropolią w ramach realizacji Śląskiego Kalendarza Ekologicznego oraz "Ogrodów deszczowych"
- Gmina Łaziska Górne, Gmina Wiry, Gmina Ruda Śląska - współpraca w ramach realizacji projektów

CZŁONKOSTWO W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH

Śląski Ogród Botaniczny jest członkiem Botanic Gardens Conservation International (BGCI) – organizacji członkowskiej reprezentującej ogrody botaniczne w ponad 100 krajach na całym świecie, których wspólna praca tworzy największą na świecie sieć ochrony roślin. W roku 2024 wybrano przedstawicieli Rady Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce do Europejskiego Konsorcjum Ogrodów Botanicznych, czyli konsorcjum tworzonego przez przedstawicieli wszystkich krajowych sieci ogrodów botanicznych. Reprezentantami Polski w EBGC zostali: Justyna Wiland-Szymańska (Ogród Botaniczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz Damian Matynia (Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń). Od 2021 r. Śląski Ogród Botaniczny jest również członkiem Climate Change Alliance of Botanic Gardens – to Sojusz, którego inicjatorami jest Botanic Gardens Conservation International, International Association of Botanic Gardens, Botanic Gardens Australia, and New Zealand. Celem sojuszu jest

promocja badań i działań na rzecz ochrony klimatu. W najbliższych latach 20-50% krajobrazów roślinnych i przestrzeni miejskich dozna najwyższych temperatur w historii pomiarów. Wymagać to będzie ogromnych wysiłków na rzecz zabezpieczenia i zwiększenia kolekcji zagrożonych i użytkowych roślin *ex situ*.

OTWARCIE OGRODU I SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH

Śląski Ogród Botaniczny w MIKOŁOWIE	
Otwarty całorocznie (w sezonie letnim Ogród Żółty i Czerwony w dni powszednie 7.00-22.00, w weekendy w godz. 9.00-22.00)	Liczba osób, które brały czynny udział w działaniach oferowanych przez ŚOB w Mikołowie w roku sprawozdawczym to 20 112
(w sezonie zimowym Ogród Żółty i Czerwony w dni powszednie od godz. 7.00 - 15.00 w weekendy w godz. 9.00 - 15.00)	Liczba osób, które odwiedziły ogród w Mikołowie w roku sprawozdawczym szacowana jest na 160 000
Śląski Ogród Botaniczny w RADZIONKOWIE	
Otwarty całorocznie (od świtu do zmierzchu)	Liczba osób, które brały czynny udział w działaniach oferowanych przez ŚOB w Radzionkowie w roku sprawozdawczym to 10 000
	Liczba osób, które odwiedziły ogród w Radzionkowie w roku sprawozdawczym szacowana jest na 120 000

BIURO PROMOCJI I INFORMACJI

rzecznik prasowy: Małgorzata Szymańczyk

TELEWIZJA, RADIO, MAGAZYNY I GAZETY

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogrodu Botanicznego w 2023 roku pojawiały się w TVS, TVP3 Katowice, a także: TVT Rybnik, Telewizji Zabrze, Tarnovizji.

Informacje pojawiały się m.in. w takich rozgłoszeniach radiowych, jak: Radio Esk, Antyradio, Radio eM, CCM, Radio Express, Radio Silesia, Radio Fest, a, Radio Katowice, Radio Piekary.

Informacje pojawiały się m.in. w takich czasopismach i gazetach, jak: Gazeta Mikołowska, Nasza Gazeta, Gazeta Wyborcza, Dziennik Zachodni, Nowiny Zabrzeńskie, Aktualności Powiatu Mikołowskiego, Kurier Radzionkowski, Głos Radzionkowa, Tygodnik Echo.

SERWISY INTERNETOWE

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogrodu Botanicznego pojawiały się m.in. w takich serwisach, jak: www.gazetamikolowska.eu, www.mikolowski.pl, www.mojmikolow.pl, www.manawpodrozy.pl, www.slaskie.travel, www.slazag.pl, www.dziecilubiaslaskie.pl, www.silesiadzieci.pl.

WYWIADY, ARTYKUŁY, PROGRAMY TELEWIZYJNE

27 stycznia dr Leszek Trząski - wywiad dla Polsat Czysta Polska nt. wpływu klimatu na rośliny

16 kwietnia dr Leszek Trząski - wywiad dla Dziennika Zachodniego nt wpływu pogody na przyrodę

18 kwietnia mgr Agnieszka Szyszka, mgr Patryk Bubła - wywiad "Ogrody deszczowe Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii"

18 kwietnia dr Leszek Trząski - wywiad dla Radia Eska - o wpływie pogody na rośliny

18 kwietnia dr Leszek Trząski - wywiad dla Radia Katowice, red. W. Skowroński - o wiośnie w przyrodzie

22 kwietnia mgr Agnieszka Szyszka - wywiad dla Antyradia o projekcie "Ogródki deszczowe GZM"

29 kwietnia dr Leszek Trząski - wywiad dla Dziennika Zachodniego o pyleniu drzew

8 maja mgr Sylwia Jędraszek-Prusko wywiad dla Radia Eska nt. Dnia Włóczykija i konkursu "Wkręć się w bioróżnorodność"

8 maja dr Leszek Trząski wywiad dla TVP Katowice - komentarz dot. wycinki drzew w Parku Śląskim

16 maja dr Leszek Trząski wywiad dla TVS red. Łukasz Kądziołka dot. suszy i jej wpływie na rośliny

7 czerwca dr Leszek Trząski wywiad dla TVP Katowice o Dniu Jerzyka i budkach lęgowych

13 czerwca dr Leszek Trząski wywiad dla TVS o edukacji ekologicznej

17 czerwca dr Leszek Trząski wywiad dla Radia Katowice red. Jadwiga Woźnikowska

23 lipca mgr inż. arch. kraj. Marta Tudruij Radio Katowice wypowiedź nt. kradzieży dyń z kolekcji roślin użytkowych

30 sierpnia TVP Katowice, red. Adrian Grad - nagranie o ziołach w ogrodowym Zielarium

20 września TVP Katowice, red. Adrian Grad - nagranie o ziołach w Zielarium

1 października dr Leszek Trząski wywiad dla Dziennika Zachodniego o grzybach

8 października mgr Wojciech Pikuła wywiad dla Tygodnika Śląsko-Dąbrowskiego red. Agnieszka Konieczny o jabłoniach w związku z Dniem Jabłoni

8 października mgr Sylwia Jędraszek-Prusko wywiad dla Tygodnika Śląsko-Dąbrowskiego red. Agnieszka Konieczny w związku z Dniem Jabłoni

22 listopada - nagranie TVP Katowice na tle ściany wertykalnej do programu "Wiek to tylko liczba"

Publikacje dotyczące działalności Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie:
(Kurier Radzionkowski, cyklicznie co dwa miesiące):

Zapraszamy Was na zimowy spacer i ferie w naszym Ogrodzie; Szukamy starych odmian drzew owocowych; Ekologiczny kalendarz wydarzeń; Pocztówka ze Śląska. Kurier Radzionkowski nr 1(120)

Udana edukacja antysmogowa. Kurier Radzionkowski nr 2(121)

Złap równowagę- quest przyrodniczy; Wspólne świętowanie na łonie natury; Pocztówka ze Śląska; Noc stworzeń nocnych. Kurier Radzionkowski nr 3(122)

Dzień Roślin Użytkowych; Letnie wycieczki; Strzygi, zmory, beboki i gra terenowa; Udany piknik. Kurier Radzionkowski nr 4(123)

Działo się w Ogrodzie; Ptakolice; Kurier Radzionkowski nr 5(124)

19 czerwca - Gwarek -artykuł "Słowicze śpiewy, sowe wypłuwki. WFOŚiGW w Katowicach dofinansował Noc stworzeń nocnych"

https://gwarek.com.pl/pl/679_ekologia-z-zyskiem/51979_slowicze-spiewy-sowie-wyplywki-wfosigw-w-katowicach-dofinansowal-noc-stworzen.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2ya5zjdofFv9ucrneUPS6Mxgi8uTZfB-LDJuFEn1bfehZStQpGd_Vys_o_aem_ZmFrZWR1bW15MTZieXRlcw

31 sierpień - Gwarek- fotorelacja "Pożegnanie wakacji w Ogrodzie Botanicznym"
https://gwarek.com.pl/pl/15_fotorelacje/379_inne/29434_pozegnanie-wakacji-w-ogrodzie-botanicznym.html

30 wrzesień - Gwarek- fotorelacja "Ostatnia taka impreza w ogrodzie"
<https://gwarek.com.pl/pl/fotorelacje/inne/ostatnia-taka-impreza-w-ogrodzie-zdjecia-/29564,1>

28 październik - Gwarek- artykuł "Radzionków. Sadzonki jabłoni za darmo. Będą niespodzianki"
https://gwarek.com.pl/pl/19_wiadomosci-z-regionu/55741_radzionkow-sadzonki-jablони-za-darmo-niespodzianki.html

19 wrzesień - Tarnowskie Góry info- artykuł "Dzień Roślin Użytkowych w Radzionkowie. Co będzie czekać na gości w ogrodzie botanicznym?"

<https://www.tarnowskiegory.info/dzien-roslin-uzytkowych-w-radzionkowie-co-bedzie-czekac-na-gosci-w-ogrodzie-botanicznym>

03 marzec - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Spacer po ogrodzie"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,67913,Eko-Ranek-Spacer-po-ogrodzie.html>

10 marzec - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Smog"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,67969,EKO-RANEK-Eko-Ranek-Smog.html>

21 kwiecień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Wiosna i ptaki"

<https://podcasty.radio.katowice.pl/eko-ranek-wiosna-i-ptaki/>

12 maj - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Wody stojące"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,68655,Eko-Ranek-Wody-stojace.html>

19 maj - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Mewy"

<https://radio.katowice.pl/zobacz,68959,Eko-Ranek-Mewy.html>

9 czerwiec - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Sowy"

<https://podcasty.radio.katowice.pl/eko-ranek-sowy-2/>

30 czerwiec - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Drzewa"

<https://podcasty.radio.katowice.pl/eko-ranek-drzewa-2/>

21 lipiec - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Zapachy ogrodu"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,69267,Eko-Ranek-Zapachy-ogrodu.html>

4 sierpień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Rośliny chronione"

<https://podcasty.radio.katowice.pl/eko-ranek-rosliny-chronione/>

12 sierpień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Rośliny w kamieniołomie"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,69352,Eko-Ranek-Rosliny-w-kamieniołomie.html>

8 wrzesień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Barwy ogrodu"

<https://radio.katowice.pl/zobacz,69711,Eko-ranek-Barwy-ogrodu.html>

15 wrzesień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Kolory"

<https://radio.katowice.pl/zobacz,69818,EKO-RANEK-Eko-Ranek-Kolory.html>

22 wrzesień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Czym są rośliny użytkowe?"

<https://radio.katowice.pl/zobacz,69903,EKO-RANEK-Eko-Ranek-Czym-sa-rosliny-uzytkowe.html>

22 grudzień - Polskie Radio Katowice- EkoRanek "Choinka"

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,70903,Eko-Ranek-Choinka.html>

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

FACEBOOK

Związek Stowarzyszeń prowadzi dwa konta na portalu Facebook. Na 31 grudnia 2024 roku internautów, którzy "obserwują" fanpage Ogrodu w Mikołowie, było ponad 12 800 co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego o ok. 1000. Na Facebooku są tworzone wydarzenia, dzięki którym internauci mogą do nich dołączyć i otrzymywać bieżące informacje o tym, co jest organizowane w Ogrodach.

Fanpage Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie to obecnie 5,6 tysiąca obserwujących i 5 tysięcy polubień.

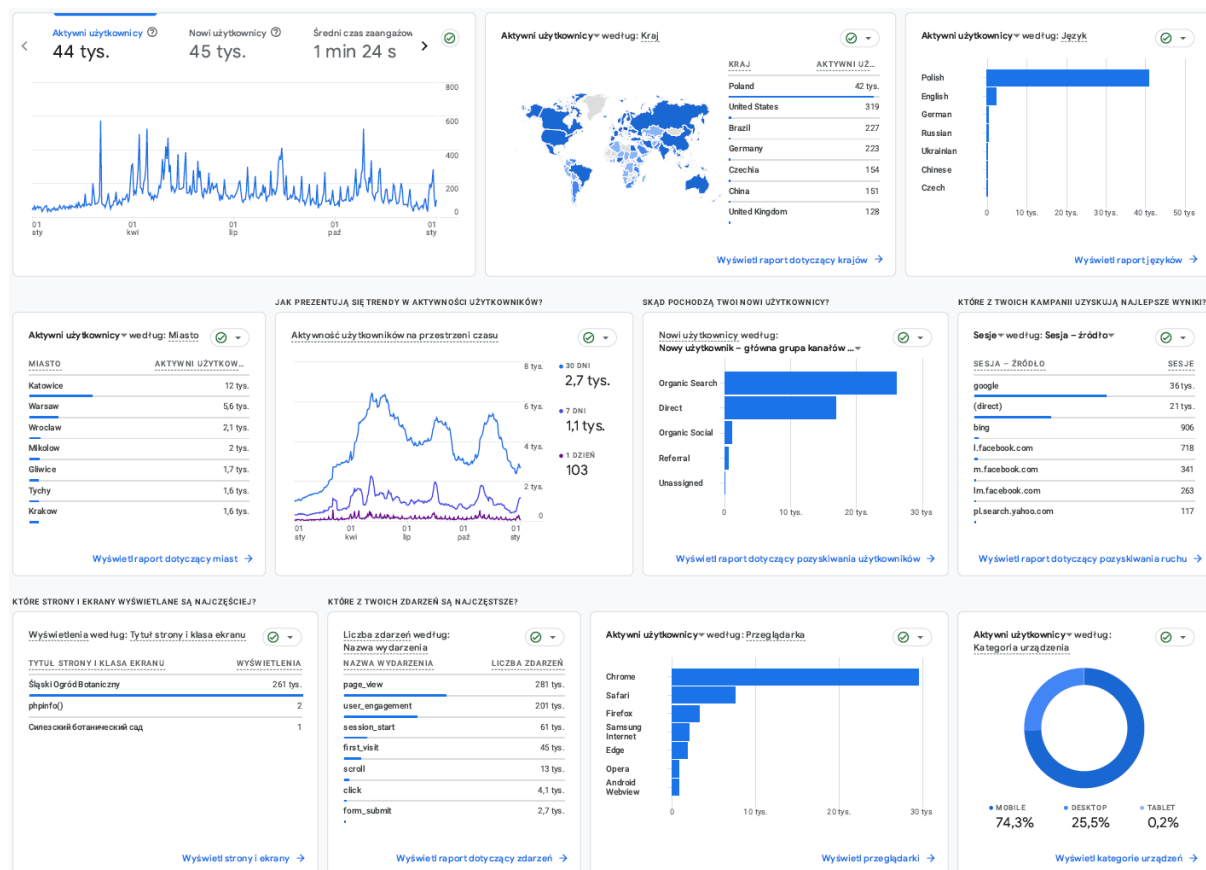
INSTAGRAM

Liczba internautów „obserwujących” profil (followersów) konta Ogródu w Mikołowie to 987 obserwujących. Liczba osób obserwujących profil Ogródu w Radzionkowie to 306 osób.

STRONA WWW

Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie prowadzi witrynę internetową www.obmikolow.robia.pl, natomiast Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie prowadzi witrynę internetową www.obradzionkow.robia.pl. Jej redaktorami są pracownicy Ogródów, którzy zajmują się poszczególnymi tematami, prowadzą projekty naukowe i edukacyjne, o których informują na stronie. Ponadto oprócz standardowej witryny prowadzony jest fanpage na facebooku Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie [SlaskiOgrodBotaniczny], a także na Instagramie oraz fanpage na facebooku Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie [radzionkow.ogrodbotaniczny]. Jest również strona BIP <https://www.biuletyn.abip.pl/obmikolow/> oraz strona z danymi pogodowymi (stacja meteo: <http://infomet.nazwa.pl/meteo/mikolow/meteo.htm>, detektor burzowy: http://www.stacjameteo.eu/detektory_eu/mikolow/).

Na koniec roku sprawozdawczego liczba odwiedzin na stronie wynosiła ponad 281 tys. odsłon, a liczba użytkowników to 44 tys.

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE PROMOCJĘ WYDARZEŃ W OGRODZIE

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
- Miasto Mikołów - Mikołów Ogród Życia
- Stowarzyszenie Rada Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce
- PAN Ogród Botaniczny - CZRB w Powsinie
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
- Uniwersytet Śląski
- Politechnika Śląska
- GEOSfera Jaworzno
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

BIURO DS. PROJEKTÓW I WNIOSEK

Kierownik: Patryk Bubła

POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH

Członkowie Związku Stowarzyszeń w zdecydowanej większości to podmioty tworzące sektor finansów publicznych, a finansowanie działalności Związku w ponad 50% opiera się na finansowaniu w postaci składek członkowskich. Związek nie prowadzi działalności gospodarczej, natomiast dodatkowym sposobem finansowania jest prowadzenie działalności odpłatnej i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (realizacja projektów).

PROJEKTY ZREALIZOWANE (ZAKOŃCZONE W ROKU SPRAWOZDAWCZYM)						
L.p.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji*	instytucja dofinansowująca	pracownia / zespół
1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB 2023–2024”	2023–2024	104 667,96 zł	83 600,00 zł	WFOŚiGW w KATOWICACH	Pracownia Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej
2.	“ZAŁOŻENIE KOLEKCJI DENDROLOGICZNEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE (ETAP V). ZAŁOŻENIE KOLEKCJI MAGNOLII (ETAP I)	01.10.2023–30.11.2024	133 221,04 zł	95 423,16 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych i Ozdobnych
3.	“OGROD KWIATOWY ŚOB (ETAP III). ROZWÓJ SZKÓŁKI PODKŁADEK KOLEKCJI SADOWNICZEJ ŚOB (ETAP VI). ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH ŚOB W OGRODZIE ŻÓŁTYM (ETAP II)”	01.04–31.12.2024	78 750,00 zł	48 151,21 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych i Ozdobnych

¹ raport Google Analytics za okres 01.01.2023–31.12.2023

4.	“ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE (ETAP VIII)”	01.04.2024-30.11.2024	56 988,64 zł	34 996,49 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie
5.	“POCZTÓWKA ZE ŚLĄSKA”	06.11.2023-31.10.2024	10 000 zł	10 000 zł	Fundacja Santander Bank w ramach programu grantowego „Tu Mieszkam, Tu Zmieniam EKO”	Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie
	KAMPANIA NA RZECZ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ “BIORÓŻNORODNOŚĆ - FUNDAMENT NATURY”	2023-2024	289 120,00 zł	231 220,00 zł wkład własny: 57 900,00 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego
	PROJEKT EDUKACYJNY W ZAKRESIE ZACHOWANIA BIORÓŻNORODNOŚCI - ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY	2024	158 670,00 zł	158 670,00 zł	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego
	„MIKOŁÓW DLA KLIMATU - WDRAŻANIE INWESTYCJI Z ZAKRESU BŁĘKITNO-ZIELONEJ INFRASTRUKTURY W MIEŚCIE” (WNIOSKODAWCA - GMINA MIKOŁÓW, ŚOB – PARTNER)	01.08.2021-30.04.2024	17 161 435,85	14 513 338,59	Fundusze Norweskie i EOG (europejski obszar gospodarczy) na lata 2014-2021 w ramach działania 7.3. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków. Program priorytetowy 7.3.0.1. Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach	Zespół osób
	“BŁĘKITNO-ZIELONY MIKOŁÓW - KAMPANIA EDUKACYJNA NA RZECZ ADAPTACJI MIAST DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH	01.08.2021-30.04.2024	Budżet projektu 1 450 775,40	Kwota dotacji 139 381,87 Wkład własny 76 721,30 Udział EOG i BP 1 224 584,64	WFOŚiGW w KATOWICACH	Zespół osób
	“PROJEKT EDUKACYJNY W ZAKRESIE ZACHOWANIA BIORÓŻNORODNOŚCI - ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY”	2024	158 670,00 zł	158 670,00 zł	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego

ŁĄCZNIE		477 859,41 PLN 2 673 709,41 EUR Udział SOB 120 507,00 EUR	364 443,1 PLN 2 225 968 EUR			
PROJEKTY REALIZOWANE (NIEZAKOŃCZONE W ROKU SPRAWOZDAWCZYM)						
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji*	instytucja dofinansowująca	pracownia / zespół
1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB REALIZOWANE W LATACH 2024–2025”	2024–2025	114 930,00 zł	91 900,00 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej
2.	OGRÓD KWIATOWY ŚOB (ETAP IV). ZAŁOŻENIE KOLEKCJI DENDROLOGICZNEJ ŚOB (ETAP VI).	01.10.24 - 30.06.25	135 000,00 zł	96 800,00 zł	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych i Ozdobnych
3.	“ŚLĄSKIE. PRZYWRACAMY BŁĘKIT”. KOMPLEKSOWA REALIZACJA OCHRONY POWIETRZA DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.	01.01.2022 - 31.12.2027	Budżet projektu: 353 140,00 EUR Udział ŚOB 17 657,00 EUR	335 483,00 EUR	Program LIFE Unii Europejskiej Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Zespół osób
ŁĄCZNIE			14 585 056,80 zł	11 281 574,20 zł		
WNIOSKI ZŁOŻONE, KTÓRE NIE OTRZYMAŁY DOTACJI W ROKU SPRAWOZDAWCZYM LUB NIE ZOSTAŁY ZREALIZOWANE						
L.p.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca	pracownia / zespół
	PROGRAM “KTO TY JESTEŚ? - POLAK MAŁY”	20.09.2024-20.12.2024	116 355,00 zł	116 355,00 zł	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie
WNIOSKI ZŁOŻONE W TRAKCIE OCENY ORAZ PO OCENIE (PLANOWANE DO REALIZACJI)						
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca	pracownia / zespół
1.	FLORINTEGRAL SILESIA - ZINTEGROWANA OCHRONA IN SITU I EX SITU RZADKICH, ZAGROŻONYCH I PRIORYTETOWYCH GATUNKÓW FLORY NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	06.2025-31.12.2029	3 776 220,47	3 207 237,40	Urząd Marszałkowski	Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie
WNIOSKI PRZYGOTOWYWANE DO ZŁOŻENIA						
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca	pracownia / zespół

1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB REALIZOWANE W LATACH 2025–2026”	2025–2026	-	-	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej
	“ROZWÓJ SZKÓŁKI PODKŁADEK KOLEKCJI SADOWNICZEJ ŚOB (ETAP VII). ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH ŚOB W OGRODZIE ŻÓŁTYM (ETAP III)”	2025	-	-	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych i Ozdobnych
	ROZBUDOWA KOLEKCJI ROŚLINNYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE (ETAP IX)	2025	-	-	WFOŚiGW w Katowicach	Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie
	KAMPANIA NA RZECZ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ “BIORÓŻNORODNOŚĆ KLUCZEM DO NATURY”	2025-2026	-	-	WFOŚiGW w Katowicach	Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego
	PROJEKT EDUKACYJNY W ZAKRESIE ZACHOWANIA BIORÓŻNORODNOŚCI - ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY - EDYCJA 2	2025			Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego

*środki ogółem przyznane na okres realizacji przez instytucję finansującą dany projekt.

PROJEKTY REALIZOWANE W POWOŁANYCH ZESPOŁACH

1. Mikołów dla klimatu - wdrażanie inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w mieście

Kierownik projektu: Ewelina Roszkowska

Zespół: dr Leszek Trząski, Ewelina Roszkowska, Agnieszka Adamek, Katarzyna Galej-Ciwiś, Agnieszka Szyszka, Barbara Ziemer, Marta Cofała, Miłosz Morawski

W trakcie realizowania projektu przeprowadzono następujące inwestycje: budowa 3,5 kilometrowej ścieżki pieszo-rowerowej, rewitalizację przestrzeni zabytkowego parku Planty poprzez odnowienie warstwy krzewów, przywrócenie zdolności retencyjnej Małego Stawu, wzbogacenie Dużego Stawu o system napowietrzający i nasadzeniem nowych roślin brzegowych i rozszczelnienie nawierzchni ścieżek; rewitalizację i zaadaptowanie mokradeł miejskich w Parku Trzech Pokoleń poprzez utworzenie drewnianych ścieżek tarasowych; utworzenie nowych terenów zielonych (parku kieszonkowego, łąki miejskiej oraz rabat miododajnych); wymiana wiat przystankowych na konstrukcje z zielonym dachem i ogrodem deszczowym; wykonanie 2 parkingów z przepuszczalną powierzchnią; zamontowanie 3 lamp hybrydowych; zakup 8 zielonych ładowarek; nasadzono drzewa przy centrum przesiadkowym oraz na rynku; wykonano pielęgnację starodrzewia.

Równolegle prowadzona była kampania edukacyjno-informacyjna, mająca na celu poszerzanie świadomości mieszkańców na temat zmian klimatycznych w ujęciu

holistycznym oraz zwiększenie aktywności społecznej w zakresie indywidualnych inicjatyw zagospodarowania wód deszczowych lub/i innych rozwiązań.

Kampania edukacyjno-informacyjna "Błękitno-Zielony Mikołów"

Kampania edukacyjno-informacyjna dotyczy edukacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie ochrony środowiska (w tym klimatu), gospodarowania zasobami ekosystemowymi, kształtowania przestrzeni miejskiej, wykorzystania i wdrażania rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury oraz zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Mikołowa.

W ramach zadania Błękitno-Zielona Szkoła:

- odbyło się trzydniowe szkolenie dla 30 nauczycieli mikołowskich szkół podstawowych;
- przeprowadzono 1348 godzin warsztatowych, w których wzięło udział 8029 uczniów;
- 4 konkursy dla uczniów: klasy 1-3 "Bajkowo o Klimacie" (wpłynęły 134 prace), klasy 4-6 "Zielono mi - dbam o klimat" (nadesłano 36 prace), klasy 7-8 „Kreatywnie dla Klimatu” (zgłoszono 29 prac) oraz konkurs "Błękitno-Zielono Mi" (wpłynęły 44 prace).

W ramach zadania Błękitno-Zielone Miasto:

- Odbyły się cztery wędrowki miejskie - spacerzy komentowane, w których wzięło udział 61 uczestników;
- Odbyło się dwanaście spotkań miejskich - warsztatów dla mieszkańców nt. wykorzystania rozwiązań opartych na przyrodzie i zagospodarowania wód opadowych we własnych ogrodach. W spotkaniach wzięło udział łącznie 141 mieszkańców Mikołowa;
- Konkurs dla mieszkańców „Ogródek, balkon, doniczka – dbam o klimat”, na który wpłynęło 8 prac;
- Uruchomieniu 3 wariantów gry mobilnej (dwóch pieszych i jednej rowerowej), gra została pobrana 150 razy.

Działania informacyjno-komunikacyjne opierały się na:

- Stworzeniu i prowadzeniu strony internetowej projektu pod adresem www.mikolow.dla.klimatu.mikolow.eu (łączna liczba zdarzeń 43 026, łączna liczba użytkowników 3 408);
- prowadzeniu profili w mediach społecznościowych projektu (FB i IG). Fanpage projektu założony w portalu Facebook osiągnął 340 obserwujących, natomiast konto na Instagramie obserwuje 195 osób;

- Organizacji konferencji otwierającej (wzięły udział 53 osoby) oraz zamykającej (dla 176 osób);
- Organizacji wizyty studyjnej w Polsce i Liechtensteinie;
- Publikacji artykułów w gazetach, które osiągnęły łączny nakład 25 900 (Dziennik Zachodni – Nasz Tygodnik Śląsk 17 600 + Gazeta Mikołowska 8300);
- Wydaniu 3 broszur edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców: „Mikołów w zmieniającym się klimacie”, „Misja: uratujmy naszą przyszłość” oraz „Klimatyczne wyzwanie” o łącznym nakładzie 22 000 sztuk;
- Wydaniu publikacji popularno-naukowej o nakładzie 1 000 sztuk;
- Wydaniu poradnika rozwiązań adaptacyjnych i mitygacyjnych o nakładzie 5 000 sztuk.

2. Śląskie. Przywracamy błękit

Nazwa projektu: „Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa realizacja ochrony powietrza dla województwa Śląskiego.

Instytucja dofinansowująca: program LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Numer projektu: LIFE IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIAN-SKY

Wartość projektu:

środki LIFE 335 483,00€
środki własne 17 657,00 €
Razem 353 140,00 €

Czas trwania projektu: 01.01.2022 - 31.12.2027

Kierownik projektu: dr Leszek Trząski

Zespół: Patryk Bubła, Katarzyna Galej-Ciwiś, Ewelina Roszkowska, dr Leszek Trząski

Śląski Ogród Botaniczny od 2022 roku uczestniczy w zaplanowanym do roku 2027 projekcie „Śląskie. Przywracamy błękit” finansowanym z programu LIFE. Jest to projekt realizowany przez kilkadziesiąt samorządów oraz kilka instytucji badawczych, a liderem jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. ŚOB jest odpowiedzialny za opracowanie i pilotażowe wdrożenie koncepcji wzbogacenia tzw. terenów trudnych w zieloną infrastrukturę. Efektem projektu ma być mierzalna poprawa jakości powietrza, a działania ŚOB są wycinkiem przedsięwzięć obejmujących zarówno ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł komunalno-bytowych jak i zmniejszenie ekspozycji ludzi na zanieczyszczenia zawarte w powietrzu.

3. Usługa wykonania koncepcji zagospodarowania terenu dla przedsięwzięcia pn. „Ekopark w sąsiedztwie rzeki Gostynki”

zleceniodawca - Gmina Wiry

wartość zlecenia - 12.300,00 zł brutto

okres realizacji zlecenia - 14.11.2023 r. - 30.06.2024 r.

zespół: Ewelina Roszkowska, Katarzyna Galej-Ciwiś, dr Leszek Trząski, Patryk Bubła

Usługa obejmowała wykonanie koncepcji w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Gostyń, która będzie podstawą do sporządzenia projektu technicznego. Realizacja zlecenia obejmowała opracowanie koncepcji wraz z dokumentacją zagospodarowania terenu, obejmującą kompozycję zieleni w postaci nasadzeń rodzimych drzew, krzewów i bylin (z uwzględnieniem gatunków i form zgodnych z siedliskami i docelowymi funkcjami terenu), zaplanowanie elementów małej architektury, naturalnego placu zabaw, ścieżki edukacyjnej oraz małej retencji z uwzględnieniem zasad dostępności. Przygotowane zostały również szacunkowe koszty poszczególnych składowych inwestycji.

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY W MIKOŁOWIE

DZIAŁ EDUKACJI

PRACOWNIA EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ

Kierowniczką pracowni: Agnieszka Szyszka

1. Realizacja warsztatów

Zrealizowano warsztaty edukacyjne i półkolonie dla **8 412 uczestników i uczestniczek**. Warsztaty zrealizowano w ramach:

- projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB 2023–2024” – zrealizowano warsztaty dla **1 897 uczestników i uczestniczek**;
- projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB realizowane w latach 2024–2025” – zrealizowano warsztaty dla **1 074 uczestników i uczestniczek**;
- warsztaty edukacyjne w ramach współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego – zrealizowano warsztaty dla **4 756 uczestników i uczestniczek**;
- warsztaty edukacyjne w ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Katowicach – zrealizowano warsztaty dla **143 uczestników i uczestniczek**;

- warsztaty edukacyjne w ramach dwóch edycji projektu „Ogrody deszczowe GZM” – założono **19 ogrodów deszczowych** i zrealizowano warsztaty dla około **460 uczestników i uczestniczek**.

2. Półkolonie

- zorganizowano i przeprowadzono jeden turnus półkolonii zimowych pod hasłem „Zimowe szepty drzew”. W półkoloniach wzięło udział **22 dzieci** (29.01–2.02);
- zorganizowano i przeprowadzono dwa turnusy półkolonii letnich pod hasłem „Półkolonie na tropie przygody”. W półkoloniach wzięło udział łącznie **60 dzieci** (15–20.07 i 22–27.07).

3. Programy edukacyjne

Realizowano warsztaty w ramach **25 programów edukacyjnych**. Tematyka zagadnień w ramach warsztatów była przyrodnicza, ekologiczna i dostosowana do wieku odbiorców.

- warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i klas I-III szkoły podstawowej: Kalejdoskop natury, Wróżka Ziołuszka, Owadzia spółka, Leśne duszki, Opierzona ferajna, Kącik ogrodnika, Tajemniczy mieszkańcy budek lęgowych, Liściaste historie jesieni, Wiosna ziemnych ludków, Pomocni mieszkańcy Ogrodu, Las bez tajemnic, Ślady i tropy zwierząt, Krecik – zielony ma berecik;
- warsztaty dla uczniów od IV klasy szkoły podstawowej i dorosłych: Przyrodnicze spotkania Śląskiego Ogrodu Botanicznego, Warsztaty mikroskopowe;
- warsztaty dla dzieci, uczniów szkół wszystkich szczebli i dorosłych: Zielarium, Spacery z przewodnikiem, Warsztaty integracyjne, Warsztaty kosmetyczne, Życie wewnątrz ula, gry terenowe, ogniska;
- warsztaty zielarskie i kosmetyczne dla seniorów;
- warsztaty sensoryczne dla osób z niepełnosprawnościami;
- warsztaty świąteczno-zimowe dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych: Lilek w tarapatach, Choinkowo, Piernikowy ludzik, Miś i świąteczna choinka.

4. Projekty

4.1 Zlecenie „Usługa edukacyjno-promocyjna w ramach pilotażowego programu Metropolitalne ogrody deszczowe w obszarze GZM”

Wartość zlecenia - 112 140,00 PLN brutto

Zleceniodawca - Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Numer umowy - IŚ/65/2023 z 28.12.2023 r.

Termin realizacji zlecenia - 31 maja 2024 r.

Zespół: Dział Edukacji, Katarzyna Galej-Ciwiś, Patryk Bubła

Realizacja zlecenia obejmowała: udział w wizytach wstępnych na terenach 9 placówek (szkoły podstawowe, przedszkole, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych) kontakt z ich władzami, wybór i zakup materiałów i roślin do wykonania ogrodów deszczowych, przeprowadzenie zajęć warsztatowych i gier terenowych w każdej placówce, kontakt z mediami.

4.2 Zlecenie "Organizacja działań warsztatowo-edukacyjnych – Ogrody

Deszczowe GZM"

wartość zlecenia - 153 750,00 PLN brutto

zleceniodawca - Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

numer umowy - IS/27/2024 z 19.08.2024 r.

termin realizacji zlecenia - 30 listopada 2024 r.

zespół: Dział Edukacji, Katarzyna Galej-Ciwiś, Patryk Bubła

Realizacja zlecenia obejmowała: udział w wizytach wstępnych na terenach 10 placówek (szkoły podstawowe, stowarzyszenia, szkoły średnie), kontakt z ich władzami, wybór i zakup materiałów i roślin do wykonania ogrodów deszczowych, przeprowadzenie zajęć warsztatowych i gier terenowych w każdej placówce, kontakt z mediami, opracowanie i druk broszury edukacyjnej oraz tablic edukacyjnych.

5. Pozostałe działania

- czyszczenie budek lęgowych dla ptaków w Ogrodzie Żółtym i na ścieżce edukacyjnej (luty);
- prowadzenie warsztatów organizowanych w ramach Śląskiego Kalendarza Ekologicznego podczas: Dnia Dzikiej Przyrody (14.04), Dnia Włóczykija (18.05), Dnia Łąk (16.06), Dnia Leniwych Spacerów (6.07), Dnia Grzybów (15.09), Dnia Jabłoni (13.10), Dnia Łodu (8.12);
- prowadzenie warsztatów podczas Dnia Ziemi na rynku w Mikołowie (30.04);
- udział w panelu dyskusyjnym „Katastrofa na talerzu” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mikołowie (29.05);
- prowadzenie warsztatów w ramach letniej akcji literackiej i pleneru artystycznego pt. „Opowieści o ciszy” realizowanej przez Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej (25.07);
- prowadzenie prelekcji dotyczącej bioróżnorodności w trakcie pikniku ekologicznego organizowanego przez UM w Zabrze (27.09);
- organizacja i prowadzenie zajęć na temat edukacji przyrodniczej dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym dla studentów i studentek dziennych i zaocznych I roku pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego

w Katowicach. Odbyło się pięć spotkań, w których wzięło udział ok. 190 studentek i studentów (9.10, 16.10, 23.10, 25.10, 30.10, 8.11);

- prowadzenie warsztatów w ramach projektu „Szczęśliwy senior” w Wyrach (16.10, 12.11, 26.11, 10.12, 17.12);
- udział w Targach Książki w Katowicach (8.11);
- dokarmianie ptaków w Ogrodzie Żółtym (zima);
- monitoring zwierząt dziko występujących w Ogrodzie Żółtym i Ogrodzie Czerwonym poprzez regularne zakładanie fotopułapek (cały rok);
- opieka nad założonym w celach edukacyjnych w 2019 roku wiwarium z roślinami drapieżnymi (cały rok);
- opieka nad założonymi w celach edukacyjnych terrariami z bezkręgowcami i żabą rogatą (cały rok);
- przygotowywanie i publikowanie na stronie FB Ogrodu postów o tematyce przyrodniczej oraz relacji z warsztatów i innych działań Pracowni Edukacji, aktualizacja zakładki „Edukacja” na stronie www Ogrodu (cały rok).

6. Udział w konferencjach, szkoleniach i warsztatach

- udział w warsztatach Fundacji Ogrody Przyszłości „Szkoła Ogrodników”, prowadząca: Monika Laksa (20.01);
- udział w szkoleniu Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości „Pisz jasno i skutecznie, czyli podstawy prostego języka”, prowadzący: Jakub Krzywołak (28.02);
- udział w szkoleniu na temat Standardów Ochrony Małoletnich (29.02);
- udział w szkoleniu Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości „Feminitywy. O co tyle krzyku”, prowadzący: Maciej Makselon (8.02);
- udział w szkoleniu z pierwszej pomocy, prowadząca: Katarzyna Galej-Ciwiś (19.03);
- udział w szkoleniu Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości „Inkluzywnie i grzecznie, czyli jak pisać (nie tylko) mejle, prowadzący: Jakub Krzywołak (22.03);
- udział w IV Zlocie Edukatorów w Rogalinku i prowadzenie warsztatów „Wołanie wiosny – tradycyjne pieśni wiosenne” oraz gry terenowej „Siewcy przyszłości” (22–24.03);
- udział w konferencji podsumowującej projekt „Mikołów dla klimatu” oraz wygłoszenie prezentacji podsumowującej działania edukacyjne „Błękitno-Zielone Szkoły” (10–12.04);
- udział w szkoleniu Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości „Prosty język – szybsza komunikacja”, prowadząca: Kamila Paradowska (9.10).

7. Wydawnictwa edukacyjne

Opracowano i wydrukowano następujące wydawnictwa edukacyjne:

- zakładki edukacyjne (5 wzorów);
- ulotka edukacyjna „Gra terenowa – rozŁAKA”;

- Zeszyty Edukacyjne Śląskiego Ogrodu Botanicznego, tom 39 „Magiczna moc roślin”;
- Zeszyty Edukacyjne Śląskiego Ogrodu Botanicznego, tom 41, „O roślinach inaczej. Część 4. Krzewy”;
- Zeszyty Edukacyjne Śląskiego Ogrodu Botanicznego, tom 42 „Owady. Cykl życiowy”;
- opowiadania dla dzieci o przygodach zwierząt żyjących w Ogrodzie „Opowieści z Ogrodu”;
- bajka kamishibai „Kicek i Szarak”.

8. Infrastruktura edukacyjna

- Pracownia Edukacji przyjęła darowiznę w postaci domku do apiinhalacji i podjęła się jego opieki;
- utworzenie ścieżki na murawie kserotermicznej.

PRACOWNIA ŚLĄSKIEGO KALENDARZA EKOLOGICZNEGO

Kierowniczką pracowni: Sylwia Jędraszek-Prusko

1. Śląski Kalendarz Ekologiczny

Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego w 2024 r. kontynuowała realizację Kampanii na rzecz różnorodności biologicznej „Bioróżnorodność - Fundament Natury” dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W 2024 roku zorganizowano na terenie Ogrodu 7 świąt przyrodniczo-ekologicznych: Dzień Dzikiej Przyrody (14 kwietnia), Dzień Włóczykija (18 maja), Dzień Łąk (16 czerwca), Dzień Leniwych Spacerów (6 lipca), Dzień Grzybów (15 września), Dzień Jabłoni (13 października), Dzień Lodu (8 grudnia). We wszystkich wydarzeniach wzięło łącznie udział ok. **11 700** osób.

W trakcie świąt zostało przeprowadzonych 35 warsztatów (edukacyjne, ogrodnicze, zielarskie, kreatywne, terenowe i in.) dofinansowanych z WFOŚiGW w Katowicach oraz 6 gier terenowych dla dzieci i młodzieży, a także 21 warsztatów zorganizowanych w ramach środków własnych. Łącznie wzięło w nich udział **5708** dzieci.

W ramach Śląskich Spotkań Seminaryjnych odbyły się:

- **Noce w Ogrodzie** - trzy nocne seminaria popularnonaukowe połączone z dodatkowymi atrakcjami (np. nocne obserwacje, ognisko, biwakowanie). W 2024 r. przeprowadzono: Noc w Ogrodzie, Noc Ciem, Noc Perseidów. Szacowana liczba uczestników to ok. 740 osób.
- **Podróże w Naturę** - siedem seminariów przyrodniczych, tematycznie powiązanych z obchodzonymi w 2024 r. świętami ekologicznymi. Łącznie wzięły w nich udział 172 osoby.

- **Seminaria w Arboretum Gródek w Jaworznie** - dwa seminaria przyrodnicze, w których łącznie wzięło udział 38 osób.

W ramach Kampanii zorganizowano 2 konkursy krótkoterminowe oraz 1 konkurs długoterminowy dla dzieci i młodzieży:

- Konkurs filmowy „wKręć się w bioróżnorodność”, w którym wzięło udział 9 dzieci i wszystkie zostały nagrodzone.
- Konkurs kreatywny „Przytulić Ogród”, w którym wzięło udział 11 dzieci i wszystkie zostały nagrodzone.
- Konkurs długoterminowy „Zielony Odkrywca”, w którym wzięło udział 380 dzieci, nagrodzono 129 uczestników.

W trakcie sześciu świąt ekologicznych na dziedzińcu zorganizowano kiermasz rękodzieła i maszeków wszelakich. W kiermaszach w sumie, wzięło udział ok. 35 wystawców, którzy oferowali swoje produkty i rękodzieło.

2. Akcje edukacyjno-ekologiczne.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 4 akcje ekologiczno – edukacyjne:

- „Posadź Ogród” – akcja sadzenia roślin, 18 maja w trakcie obchodów Dnia Włóczykija. W trakcie akcji uczestnicy posadzili rośliny ozdobne i zioła, zdobywając wiedzę na temat sadzonych gatunków oraz zasad ich pielęgnacji.
- „Książkowe Polecanki z Ogrodu” - akcja promująca wartościowe książki naukowe, popularnonaukowe i fabularne, poruszające tematykę przyrodniczą, realizowana każdego miesiąca przez cały rok. W ramach akcji zrecenzowano 12 książek w formie postów zamieszczonych w mediach społecznościowych Ogrodu.
- „Edukacyjna Przygoda” – akcja w formie przedstawienia ekologicznego, zrealizowana 15 września w trakcie Dnia Grzybów. Przedstawienie pt. „Pamiętajmy o grzybach” miało charakter baśniowego stand-up’u, który został przygotowany przez Teatr Lufcik na Korbkę i Gadający Świstak/ Baśnie na warsztacie.
- „Drzewo Zielonego Odkrywcy” – akcja sadzenia pamiątkowego drzewa przez laureatów konkursu „Zielony Odkrywca”. Realizowana 13 października w trakcie obchodów Dnia Jabłoni. W ramach akcji posadzono buk zwyczajny na terenie Ogrodu.

3. Udział pracowników ŚKE w konferencjach, szkoleniach, wydarzeniach zewnętrznych

- 22-24 marca 2024 r. - IV Zlot Edukatorów Przyrody w Rogalniku organizowany przez Radość na wietrze, Przedszkole leśne "Leśne gzubki" i Droga Do Lasu - Bartek Guentzel - Sylwia Prusko, Kinga Brzeszcz, Marta Duda, Barbara Ziemer, Agnieszka Szyszka, Marta Cofała, Miłosz Morawski, Weronika Ratajska;
- 22 kwietnia 2024 r. - Dzień Ziemi w Śląskim Ogródku Zoologicznym - Sylwia Prusko, Kinga Brzeszcz, Marta Duda, Miłosz Morawski;
- 27 kwietnia 2024 r. - „Od wielkiego wybuchu do planety” Dzień Ziemi w Planetarium Śląskim - Sylwia Prusko, Kinga Brzeszcz, Marta Duda;
- 10-12 kwietnia 2024 r. - udział w konferencji podsumowującej projekt „Mikołów dla klimatu” - Zespół ŚOB;
- 30 maja 2024 r. - Dzień Ziemi organizowany przez Miasto Mikołów - Sylwia Prusko, Katarzyna Galej-Ciwis, Barbara Ziemer, Marta Cofała;
- 8 listopada 2024 r. - udział w Targach Książki w Katowicach - Sylwia Prusko, Marta Duda, Kinga Brzeszcz, Agnieszka Adamek.

4. Partnerzy i instytucje współpracujące z ŚKE

- Planetarium – Śląski Park Nauki
- Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
- Wojewódzka Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
- Śląskie. Przywracamy Błękit
- Pasięka Edukacyjna „Skrzydłaci Przyjaciele”
- Mikołowski Klub Krótkofalowców
- Misja Drzewa
- Lufcik na Korbkę
- Fundacja w To mi graj
- Rada Ogródów Botanicznych i Arboretów
- Mikołów - ogród życia

5. Nagrody

- Nominacje do nagrody “Słoneczniki” edycja 2024 r. w kategorii Przyroda i Logika;

6. Projekt edukacyjny w zakresie zachowania bioróżnorodności – Śląski Kalendarz Ekologiczny

W 2024 roku realizowany był projekt pn. “Projekt edukacyjny w zakresie zachowania bioróżnorodności - Śląski Kalendarz Edukacyjny” finansowany ze środków Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Działania przeprowadzone podczas wybranych świąt ekologicznych: Dzień Dzikiej Przyrody (14 kwietnia), Dzień Włóczykija (18 maja), Dzień Łąk (16 czerwca), Dzień Leniwych Spacerów (6 lipca), Dzień Grzybów (15 września), Dzień Jabłoni (13 października). Zrealizowano:

- 6 warsztatów edukacyjnych;
- 3 spotkania edukacyjne;
- 1 spektakl teatralny;
- 2 warsztaty doświadczalne.

Działania przeprowadzone poza świątami ekologicznymi:

- wielkoformatowa wystawa plenerowa "Zielona Strona Metropolii"

Wystawa fotografii przygotowana we współudziale Związku Polskich Fotografów Przyrody - Okręgu Śląskiego. Po ekspozycji w Mikołowie wystawa będzie prezentowana w Ogrodzie w Radzionkowie.

- konkurs fotograficzny "Metropolia. Cuda Przyrody"

Konkurs skierowany do osób pełnoletnich, zgłoszono 68 fotografii, z czego 7 zostało nagrodzonych.

Osoby oraz instytucje współpracujące w ramach projektu:

- Marcin Kostrzyński
- Adam Zbyryt
- Fundacja Łąka
- Grupa O'Teatr
- Laboratorium Pana Korka
- Mariusz Wierzoń
- Związek Polskich Fotografów Przyrody - Okręg Śląski

DZIAŁ NAUKI

PRACOWNIA STUDIÓW NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI

Kierownik pracowni: Paweł Kojs

W 2024 roku kontynuowano rozwój badań statutowych w obszarze adaptoniki jako nowej dziedziny nauki poświęconej analizie systemów adaptacyjnych – tzw. adaptonów – w kontekście ich relacji ze środowiskiem. Szczególną uwagę poświęcono hierarchicznej strukturze adaptonów oraz ich zdolności do relaksacji stresu i odbudowy wewnętrznej integralności.

Adapton definiowany jest jako system zdolny do adaptacji względem swojego wewnętrznego i zewnętrznego środowiska. Może nim być zarówno molekula biologiczna, organizm, jak i zjawiska kulturowe, takie jak język, teoria czy cywilizacja. Istotną cechą adaptonów jest ich funkcjonowanie w strukturze hierarchicznej – każdy system może być jednocześnie adaptonem niższego rzędu i elementem adaptonu wyższego rzędu. Kluczowym czynnikiem warunkującym ich trwanie jest zdolność do redukcji napięć (stresów) w obrębie i na granicy środowiska wewnętrznego i zewnętrznego.

W 2024 r. opracowano i pogłębiono typologię stresu obejmującą continuum siedmiu podtypów – od eustresu po stres letalny – wskazując na strefy przejściowe (np. subdistres) i ich rolę w rozwoju oraz destrukcji systemów adaptacyjnych. Zwrócono także uwagę na zjawisko nadmiernej adaptacji (systemy nadadaptacyjne), które – choć formalnie zachowują zdolność adaptacji – mogą destabilizować swoje otoczenie, prowadząc do homogenizacji i utraty różnorodności.

W analizie kulturowej podjęto próbę modelowego porównania procesów mutagenезы biologicznej i innowacyjności kulturowej, wskazując na analogiczne mechanizmy odpowiedzi systemów na gwałtowne zmiany środowiskowe. Ukazano również, w jaki sposób język funkcjonuje jako adapton kulturowy – złożony ekosystem semiotyczny, którego trwałość i rozwój zależy od napięć i synergii w obrębie społeczności użytkowników.

Działania pracowni przyczyniły się do pogłębienia rozumienia uniwersalnych mechanizmów adaptacyjnych w przyrodzie i kulturze oraz podkreśliły znaczenie relacyjnego, systemowego podejścia w badaniach nad stresem, różnorodnością i trwałością systemów złożonych.

PRACOWNIA KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH

Kierownik pracowni: Leszek Trząski

Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych oraz Ozdobnych ŚOB powstała w 2012 roku w wyniku połączenia Pracowni Kolekcji Roślin Ozdobnych z Pracownią Kolekcji Naukowych i Zachowawczych Śląskiego Ogródu Botanicznego.

Sprawuje ona nadzór nad kolekcjami:

- ozdobnymi, w tym:
  - a) Kolekcją dendrologiczną (sekcja rododendronów i magnolii, sekcja dąbrowy, sekcja drzew i krzewów liściastych, sekcja drzew i krzewów iglastych)
  - b) Kolekcje ozdobne wykonane w ramach projektu pt. „Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie Etap II (sekcja kwiatowa, sekcja traw ozdobnych, sekcja tarasowa, sekcja rododendronów) – Ogród Czerwony (ul. Grudniowa 2);

c) Kolekcje ozdobne (sekcja drzew i krzewów liściastych, sekcja drzew i krzewów iglastych, sekcja rododendronów, sekcja pnączy, sekcja muraw kserotermicznych) – Ogród Żółty (ul. Sosnowa 5).

- zachowawczymi, w tym: Kolekcją sadowniczą starych odmian drzew, krzewów i pnączy owocowych, Kolekcją owocowych drzew ozdobnych – Ogród Czerwony (ul. Grudniowa 2);
- edukacyjnymi, to jest: Kolekcją edukacyjną roślin energetycznych, Kolekcją roślin uprawnych, warzywnych i zielarskich – Ogród Czerwony (ul. Grudniowa 2) oraz „Zielarium”, Kolekcją Ozdobnych Bylin Polskich i Ogrodem sensorycznym – Ogród Żółty (ul. Sosnowa 5).

1. Pracownicy

W Pracowni, na mocy umowy o pracę, zatrudnione były osoby na stanowiskach:

- kurator Kolekcji Roślin Ozdobnych – (2 etaty) najstarszy od 01.04.2016 r. do nadal;
- pracownik fizyczny – (6 etatów);

2. Realizowane zadania

W 2024 roku realizowane były następujące zadania dofinansowane z Wojewódzkiego funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach:

- “Ogród Kwiatowy Śląskiego Ogrodu Botanicznego (etap III). Rozwój szkółki podkładek Kolekcji Sadowniczej Śląskiego Ogrodu Botanicznego (etap VI). Rozbudowa Kolekcji Roślinnych Śląskiego ogrodu Botanicznego w Ogrodzie Żółtym (etap II)” - zrealizowany na terenie Ogrodu Czerwonego (Ogród Kwiatowy i Kolekcja Sadownicza) i Ogrodu Żółtego (Kolekcje Roślinne).

W trakcie realizowania zadania rozbudowane zostały:
[1] Ogród Kwiatowy poprzez wzbogacenie i uzupełnienie istniejącej kompozycji o nowe gatunki krzewów i bylin, wraz z obsadzeniem północnego ogrodzenia Ogrodu Czerwonego różnymi odmianami powojników i stworzenie tym samym bariery dla wiatru. Działania związane z rozbudową były bezpośrednią kontynuacją zadania pn.: „Ogród Kwiatowy ŚOB” (etap II), realizowanego w 2023 roku. Zakupiono 706 sztuk roślin: magnolię Soulange’a ‘Pinkie’, magnolię Soulange’a ‘Lennei’, magnolię wielkokwiatową, bez czarny ‘Black Beauty’, bez czarny ‘Black Tower’, bez koralowy ‘Sutherland Gold’, kiścień warzywny ‘Rainbow’, pieris japoński, pieris japoński ‘Minor’, pieris japoński ‘Mountain Fire’, jaśmin nagokwiatowy, jaśminowiec ‘Dame Blanche’, jaśminowiec wonny, jaśminowiec ‘Biały Karzeł’, azalia japońska ‘Rococo’, barbuła klandońska ‘Heavenly Blue’, hortensja bukietowa MEGA MINDY, hortensja kosmata HOT CHOCOLATE, hortensja piłkowana ‘Koreana’, hortensja ogrodowa ‘Sarena Pink’, hortensja ogrodowa FLAIR & FLAVOURS ‘Raspberry Lemonade’, hortensja ogrodowa SALSA ‘Sidsalimp’, hortensja ogrodowa ‘Jip Blue’, hortensja ogrodowa

'Blauling', hortensja ogrodowa 'Cotton Candy', hortensja ogrodowa 'Velvet Beauty Red', hortensja ogrodowa ENDLESS SUMMER SUMMER LOVE 'Bailmacfive', hortensja piłkowana DAREDEVIL 'JPD01', hortensja bukietowa 'Limelight', wiesiołek okazały 'Siskiou Pink', gipsówka wiechowata 'Bristol Fair', aster nowoangielski, aster krzaczasty, pysznogłówka kropkowana 'Violacea', ożanka hyrkańska, penstemon naparstnicowy 'Dark Tower', glaura Lindheimera Baby Butterfly 'Dark Pink', ciemiernik grandorfski HGC Ice N' Roses 'Red', ciemiernik korsykański 'Silver Lace', ciemiernik mieszańcowy HGC Ice Breaker 'Fancy', ciemiernik cuchnący, powojnik 'Etoile', powojnik 'Krakowiak', powojnik 'Mazurek', powojnik 'Purpurea Plena Elegans', powojnik 'Venosa Violacea', powojnik 'Polish Spirit', powojnik 'Praecox', powojnik 'Paul Farges' Summer Snow, powojnik mandżurski, powojnik górski 'Freda', bluszcz pospolity 'Białystok', bluszcz kolchidzki 'Dentata', które posadzono na rabatach w Ogrodzie Kwietnym. [2] Szkółka podkładek na terenie Ogródu Botanicznego w Mikołowie poprzez dosadzenie 400 sztuk nowych podkładek drzew owocowych i zaszczepienie części już rosnących zrazami starych odmian drzew owocowych – do rozdania wśród mieszkańców województwa śląskiego, a przez to ochrony starych odmian drzew owocowych *In situ*.

[3] Kolekcje Roślinne w Ogrodzie Żółtym Śląskiego Ogródu Botanicznego poprzez wzbogacenie i uzupełnienie istniejącej kompozycji o nowe gatunki roślin okrywowych na stromych skarpach znajdujących się za budynkiem siedziby ŚOB oraz rabaty znajdującej się w północnej części ogrodu o nowe nasadzenia bylin, co nadało tym miejscom nowych walorów estetycznych. Posadzono 774 sztuk roślin: przetacznik kłosowy 'First Choice', rozchodnik okazały 'Brillant', odętkę wirginijską 'Rose', kłosowiec 'Blue Fortune' oraz miskant chiński 'Ferner Osten', powojnik 'Praecox', powojnik 'Paul Farges', bluszcz pospolity, jałowiec płozący 'Wiltoni', sosnę kosodrzewinę, irgę Dammera 'Major', perowskie łobodolistną 'Jelena' i hortensję bukietową. Dodatkowo w celu ograniczenia nadmiernego zachwaszczenia, skarpy zostały zabezpieczone matą kokosową.

Realizowanemu projektowi towarzyszyły zadania dodatkowe dotyczące wymianie starych tablic edukacyjnych na nowe. Powstały 4 nowe tablice o tematyce związanej z Kolekcjami Roślinnymi na Ogrodzie Żółtym m.in.: 1. Rośliny okrywowe, 2. Murawy kserotermiczne, 3. Trawniki, 4. Ścieżka sensoryczna. Wszystkie tablice wydrukowano na płytach kompozytowych z okładziną aluminiową typu DIBOND. Dodatkowo w ramach większości ww. zadań dotyczących projektu, zakupiono odpowiednie ilości potrzebnych materiałów i narzędzi ogrodniczych niezbędnych do zabezpieczania i pielęgnacji roślin.

Umowa Dotacji Nr 291/2024/45/OP/wb/D. Kwota dofinansowania 48 750 zł. Zadanie zakończone 31.12.2024 r.

- "Założenie kolekcji dendrologicznej Śląskiego Ogródu Botanicznego w Mikołowie (etap V). Założenie Kolekcji magnolii (etap I)" – zadanie zrealizowane na terenie

Ogrodu Czerwonego (kolekcja dendrologiczna) i Ogrodu Żółtego (kolekcja magnolii). Umowę z WFOŚiGW w Katowicach podpisano w 2023 roku. Realizację rzeczową całości zadania zaplanowano na 2024 rok.

W trakcie realizowania zadania:

[1] rozbudowano kolekcję dendrologiczną w Ogrodzie Czerwonym poprzez uzupełnienie istniejącej kolekcji o nowe nasadzenia ozdobnych różaneczników i azalii. Działania związane z rozbudową były kontynuacją zadania zakończonego w 2012 roku pn.: „Założenie kolekcji dendrologicznej ŚOB w Mikołowie (IV etap)”. Posadzone krzewy o różnorodnych kolorach kwiatów zwiększą różnorodność biologiczną oraz pozytywnie wpłyną na atrakcyjność Ogrodu Czerwonego. W trakcie realizacji zadania zakupiono w sumie 138 szt. krzewów. Posadzono: różaneczniki i azalie w odmianach: ‘Ještěd^{PBR}’, ‘Haaga’, ‘Klenová’, ‘Bez-děz’, ‘Bolesław Chrobry’, ‘Królowa Jadwiga’, ‘Kazimierz Wielki’, ‘Kazimierz Odnowiciel’, ‘Libretto’, ‘Blutopia’, ‘Roseum Elegans’, ‘Helsinki University’, ‘Catawbiense Grandiflorum’.

[2] utworzono nową Kolekcję magnolii na terenie Ogrodu Żółtego ŚOB, zlokalizowanej w dwóch miejscach: część alejowa, przy wejściu i parkowa, w zachodniej części Ogrodu. Założona Kolekcja wzbogaci Ogród o nowe gatunki roślin, które na tym terenie nie są jeszcze dostępne. Wczesne wiosenne kwitnienie wybranych odmian, stanie się ciekawą atrakcją, wartą zobaczenia o tej porze roku. W trakcie realizacji zadania zakupiono 50 sztuk magnolii w różnych odmianach. Posadzono: magnolię wielkokwiatową ‘Alta’, ‘D.D Blanchard’, magnolię pośrednią: ‘Genie’, ‘Burgundy’, ‘Coates’, magnolię Loebnera ‘Merrill’, magnolie purpurową ‘Betty’, magnolie ‘Laura’ i magnolie nagą ‘Yellow River’.

Realizowanemu projektowi towarzyszyły zadania dodatkowe dotyczące wymianie starych tablic edukacyjnych na nowe. Powstały 3 nowe tablice o tematyce związanej z Kolekcjami Roślinnymi na Ogrodzie Żółtym m.in.: 1. Krzewy liściaste, 2. Drzewa liściaste, 3. Rośliny iglaste. Wszystkie tablice wydrukowano na płytach kompozytowych z okładziną aluminiową typu DIBOND. Dodatkowo w ramach większości ww. zadań dotyczących projektu, zakupiono odpowiednie ilości potrzebnych materiałów i narzędzi ogrodniczych niezbędnych do zabezpieczania i pielęgnacji roślin. Zakupiono również nowy komputer, który wyposażył biuro pracowni. Jest niezbędny do wykonywania projektów nasadzeń, opracowania graficznego tablic, sporządzania i przechowywania inwentaryzacji.

Umowa Dotacji Nr 774/2023/45/OP/wb/D. Kwota dofinansowania 97 250,00 zł.

Termin zakończenia zadania: 30.11.2024 r.

Realizowane zadania mają na celu rozbudowę istniejących kolekcji oraz zakładanie nowych na terenach dotychczas wstępnie zagospodarowanych.

3. Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogrodu Botanicznego

- Poza realizacją zadań dofinansowanych w poszczególnych kolekcjach odbywały się niezbędne prace pielęgnacyjne wynikające z ich specyfiki:
- Kolekcje ozdobne: 1) pielęgnacja trawnika, 2) pielęgnacja drzew i krzewów ozdobnych: cięcia formujące i sanitarne, obsypywanie korą, odchwaszczenie, zabezpieczanie palikami, usuwanie wypadów i wykrotów 3) zabiegi pielęgnacyjne traw ozdobnych (cięcie, wyczesywanie, nawożenie, wiązanie w chochoły na okres zimowy) 4) zabiegi pielęgnacyjne bylin (wiosenne porządkowanie i cięcie bylin po zimie, dzielenie bylin, cięcie przekwitłych kwiatostanów, bieżące prace przy prawidłowym utrzymaniu bylin- podcinanie kwiatostanów bylin ozdobnych z liści, stawianie podpór pod rośliny itp.) 5) pozyskiwanie nasion z przekwitłych bylin; 6) sadzenie bylin; 7) nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi – kompostem; 8) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 9) zabezpieczenie krzewów i bylin na okres zimowy poprzez odpowiednie wiązanie, wykonywanie chochołów i okrywanie igliwem i agrowłókniną;
- Kolekcja sadownicza: 1) cięcie formujące, odnawiające i sanitarne drzew i krzewów owocowych; 2) szczepienie podkładek (drzew) zrazami pobranymi w wyniku ekspedycji terenowych; 3) pielęgnacja podkładek i szczepów (młodych drzewek) w szkółce poprzez: usuwanie zbędnych pędów, odchwaszczanie, wykonywanie oprysków przeciwko chorobom i szkodnikom; 4) przesadzanie drzew i krzewów w odpowiednio przygotowanych miejscach; 5) nawożenie drzew, krzewów, pnączy i roślin w szkółce nawozami mineralnymi; 6) poprawianie i wykonywanie mocowań drzewek do palików; 7) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 8) zabezpieczenie drzew na okres zimowy.
- Kolekcja Edukacyjna Roślin Energetycznych: 1) wycinanie nadziemnych części roślin energetycznych w celu pobudzenia ich wzrostu;
- Kolekcja Edukacyjna Roślin Uprawnych, Warzywnych i Zielarskich: 1) pielęgnacja trawnika, koszenie; 2) pielęgnacja bylin i ziół posadzonych na podwyższonych, betonowych zagonach; 3) wysiew roślin warzywnych i sadzenie rozsady; 4) produkcja sadzonek niektórych krzewów w tunelu foliowym; 5) pozyskiwanie nasion i wysiew; 6) usuwanie chwastów i ściółkowanie zrębkami; 7) nawożenie nawozami mineralnymi i organicznymi - kompost, gnojówka; 8) cięcie pielęgnacyjne krzewów i bylin; 9) sadzenie bylin i krzewów; 10) zbiór plonów; 11) przygotowanie gleby do spoczynku zimowego 12) zabezpieczanie roślin na okres zimowy (wiązanie traw ozdobnych, zabezpieczanie podwyższonych zagonów).
- Winnica – na terenie kolekcji przeprowadzono następujące prace: 1) koszenie trawy, chwastów; 2) opryski i nawożenie wiosenne; 3) cięcie winorośli; 3) prace pielęgnacyjne polegające na przywiązywaniu winorośli do konstrukcji nośnej; 4) zbiór owoców

- Śląskie kolekcje siedliskowe – w obecnym sezonie wegetacyjnym na terenie kolekcji przeprowadzono prace pielęgnacyjne - porządkowe (cięcie sanitarne, palikowanie) oraz prace inwentaryzacyjne.

Ponadto pracownia zajmowała się bieżącym utrzymaniem pozostałych terenów (to jest łąk, pola uprawnego). Prace polegające na regularnym koszeniu terenów łąkowych (trzy razy w roku) oraz uprawie polowej (uprawa pszenicy: pole poza ogrodzeniem w sąsiedztwie sadów) były wykonywane przez osobę z zewnątrz w ramach umowy barterowej.

4. Udział w seminariach, konferencjach i targach

- udział w wystawie ogrodów pokazowych "Ogrody Daisy", Pszczyna, 26 maja;
- udział w 44 Dniach Otwartych Drzwi w ŚODR, Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Mikołowie, 29-30 czerwca;
- udział w XXXIII Krajowej Wystawie Rolniczej, Częstochowa, 1 września;

5. Organizowane szkolenia

- „Kurs szczepienia drzew owocowych” – organizowany przy współpracy Ogrodu w Radzionkowie (18 marca, w sumie 10 uczestników), jedno 6-godzinne szkolenia dla osób zainteresowanych mające na celu praktyczne zapoznanie się ze szczepieniem drzew owocowych;
- „Szczepienie Drzew” - wykład popularnonaukowy w Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” w Brennej (15 uczestników), 2 marca 2024;

6. Współpraca

Pracownia współpracowała z następującymi podmiotami:

- Zespół Szkół w Czerwionce-Leszczyny – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu technik ogrodnik, realizowane od 01.09.2022 do nadal;
- Zespół Szkół Nr 2 Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Mikołowie – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu technik ogrodnik, realizowane od 01.09.2018 do nadal
- Zespół Edukacji Wspomagającej w Świętochłowicach – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu technik ogrodnik, realizowane od 01.09.2022 do 27.06.2024 r.
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Ornontowicach – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu w zawodu ogrodnik, realizowane od 01.09.2023 do nadal
- Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Mikołowie

7. Wydawnictwa

- "O roślinach inaczej. Część 5. Pnącza" Broszura edukacyjna wydana we współpracy z Pracownią Edukacji – nakład 1000 egz. ISBN 978-966695-6-8
- "O roślinach inaczej. Część 4. Krzewy" Broszura edukacyjna wydana we współpracy z Pracownią Edukacji – nakład 1000 egz. ISBN 978-83971567-2-2

ZAKŁAD BIORÓŻNORODNOŚCI

Kierownik: Leszek Trząski

ŚLĄSKI BANK NASION

Kurator: Katarzyna Galej-Ciwiś

1. Główne zadania

1.1 Opracowanie materiałów eksperckich do wniosków miasta Łaziska Górne dotyczących Działania 2.14 Ochrona przyrody i bioróżnorodność oraz 10.7 Rekultywacja terenów przemysłowych, zdewastowanych zdegradowanych na cele środowiskowe.

Zlecniodawca - Urząd Miasta Łaziska Górne

Numer umowy - RRM.7.2024

Wartość zlecenia - 8 000,00 zł (w tym 23% VAT)

Osoby realizujące - Katarzyna Galej-Ciwiś, Leszek Trząski, Patryk Bubła

Na zlecenie Urzędu Miasta Łaziska Górne, w terminie do 22 kwietnia 2025, dla trzech lokalizacji (Plac Ratuszowy, obszar w obrębie ul. I Maja, teren za Żabką) przygotowane zostały materiały opisowe niezbędne do złożenia wniosków. W ramach zlecenia przygotowane zostały treści dotyczące poniższych zagadnień:

Działanie 10.7 – Rekultywacja terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele środowiskowe. W ramach zlecenia w ŚOB przygotowano materiały merytoryczne dotyczące rekultywacji zwałowiska przy ul. Sienkiewicza/Kwiatowej oraz stawów przy dawnym ERG-u. Przygotowane treści obejmowały następujące zagadnienia: poprawa i odtwarzanie stanu siedlisk przyrodniczych, zwalczanie rozprzestrzeniania się i eliminowanie obcych gatunków inwazyjnych, ochrona przyrody poprzez zmniejszenie presji ruchu turystycznego, wpływ projektu na ograniczenie antropopresji, przygotowanie kampanii edukacyjnej.

Działanie 2.14 – Ochrona przyrody i bioróżnorodność. W ramach zlecenia w ŚOB przygotowano materiały merytoryczne dotyczące zwiększenia bioróżnorodności w trzech lokalizacjach: na Placu Ratuszowym, w obszarze ul. I Maja oraz na Terenie za żabką. Przygotowane treści obejmowały następujące zagadnienia: zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych, standardy ochrony drzew, wpływ projektu na bioróżnorodność, analiza gotowych koncepcji pod kątem roślinności, wpływ projektu na poprawę jakości

stanu gatunków i siedlisk, wpływ projektu na zwiększenie świadomości społecznej w zakresie ochrony bioróżnorodności.

1.2 Opracowanie materiałów eksperckich do wniosku Miasta Łaziska Górne dotyczącego Działania 2.15 Ochrona przyrody i bioróżnorodność - ZIT.

Zleceniodawca - Urząd Miasta Łaziska Górne

Numer umowy - RRM.11.2024 z 12.09.2024

Wartość zlecenia - 3 690,00 zł (w tym 23% VAT)

Osoby realizujące - Katarzyna Galej-Ciwiś

Na zlecenie Miasta Łaziska Górne, w terminie do 30.10.2025 r., dla dwóch lokalizacji (Park Wyszyńskiego i Sad miejski) przygotowane zostały materiały opisowe niezbędne do złożenia wniosków (Bioróżnorodność w formule ZIT). W ramach zlecenia przygotowane zostały treści dotyczące następujących zagadnień: zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych, standardy ochrony drzew, wpływ projektu na bioróżnorodność, analiza gotowych koncepcji pod kątem roślinności, wpływ projektu na poprawę jakości stanu gatunków i siedlisk, wpływ projektu na zwiększenie świadomości społecznej w zakresie ochrony bioróżnorodności.

1.3 Zbiór nasion z terenu ŚOB w Mikołowie

W 2024 roku kontynuowano zbiór nasion gatunków flory Polski z kolekcji ŚOB w Mikołowie, które będą przechowywane w Śląskim Banku Nasion (po wcześniejszym oczyszczeniu i poddaniu testom kiełkowania) i udostępniane zainteresowanym instytucjom na podstawie *index seminum* (zebrano nasiona m. in. następujących gatunków: sasanka zwyczajna (*Pulsatilla vulgaris*), orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*), bodziszek żałobny (*Geranium phaeum*), jastrzębiec pomarańczowy (*Pilosella aurantiaca*), pierwiosnek lekarski (*Primula veris*), wiązówka bulwkowa (*Filipendula vulgaris*), goździk siny (*Dianthus gratianopolitanus*), naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*), pierwiosnek bezłodygowy (*Primula vulgaris*), zawilec wielkokwiatowy (*Anemone sylvestris*), driakiew gołębia (*Scabiosa columbaria*), smagliczka pagórkowa (*Alyssum montanum*), pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*).

2. Pozostałe zadania i aktywności

- Udział w inwentaryzacji drzew i krzewów wzdłuż ulicy Sosnowej w Mikołowie na potrzeby Urzędu Miasta
- udział w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie projektu FlorIntegral Silesia (metodyka zbioru i przechowywania nasion oraz zarodników grzybów, wyceny sprzętów)
- udział w 2 wizjach lokalnych dotyczących realizacji projektów zazielenienia skwerów miejskich w Rudzie Śląskiej (projekt zakończony w 2023 roku)

- pielęgnacja założonej w 2022 roku (dzięki dofinansowaniu ze środków WFOŚiGW w Katowicach) kolekcji ozdobnych bylin Polskich (etap I) - dosadzanie nowych gatunków, zbiór nasion, przycinanie żywopłotu bukowego i wiązowego, pielenie.
- Konserwacja urządzeń w laboratorium (przeglądy, wymiana filtrów i olejów, dostawy azotu itp.), pielęgnacja roślin w pokoju hodowlanym oraz zielonej ściany w budynku CEPiE;

3. Konferencje, szkolenia, wydawnictwa, stażysci

- udział w rocznym kursie dendrologii w Polskiej Szkole Dendrologii i Arborystyki w Bielsku-Białej (13 z 20 dwudniowych zjazdów w Bielsku-Białej i Wrocławiu). Egzamin państwowy VCC - Vocational Competence Certificate, odbędzie się w kwietniu 2025 roku.
- udział w szkoleniu "Wybrane zagadnienia merytoryczne oraz formalno-prawne dotyczące inwentaryzowania dendroflory" organizowanym przez Federację Arborystów Polskich; 12.04.2024 r.
- wygłoszenie wykładu oraz prowadzenie warsztatów podczas Nocy Biologów na Uniwersytecie Śląskim; 26.01.2024 r.
- udział w szkoleniu w ramach projektu Archiclima dotyczącym zakładania, funkcji oraz pielęgnacji ogrodów deszczowych; 01.02.2024 r.
- przygotowanie opisów i zdjęć kilkudziesięciu gatunków bylin rodzimych nadających się do ogrodów przydomowych, na potrzeby broszury wydanej w ramach realizacji projektu Mikołów dla klimatu
- przygotowanie treści broszury edukacyjnej dotyczącej ogrodów deszczowych, w ramach realizacji zlecenia GZM (umowa IŚ/27/2024)
- w 2024 roku w ŚBN praktyki studenckie realizowała Julia Zamora - studentka kierunku Ochrona zasobów przyrodniczych na Uniwersytecie Gdańskim (praktyki w terminie 01-16.08.2024 r.)
- przeprowadzenie szkolenia z udzielania pierwszej pomocy dla pracowników ŚoB, z użyciem elektronicznego fantoma oraz automatycznego defibrylatora; 19.03.2024 r.

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY W RADZIONKOWIE

1. PRACOWNIA KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH

Kurator: Agata Smieja

Pracownia sprawuje nadzór nad kolekcjami roślinnymi Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie. W 2024 roku rozbudowywano kolekcje w ramach projektu dofinansowanego z WFOŚiGW w Katowicach oraz w ramach działalności statutowej.

Łącznie nasadzono 5953 sadzonki, w tym 1746 sztuk zakupiono w szkółkach, pozostałe 4207 uzyskano z hodowli własnej bądź pozyskano z natury. Kolekcje wzbogaciły się o 94 taksonów, w tym 35 gatunków rodzimych z których 12 podlega ochronie prawnej.

W ramach realizowanego projektu pn. „Rozbudowa kolekcji roślinnych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie (etap VIII) (umowa nr 293/2024/45/OP/wb/D z dnia 04.07.2024, dofinansowanie - 34 996,49 zł, 01.04 - 30.11.2024) założono rabatę sasankową (powierzchnia ok 120m², nasadzonych 325 sadzonek z uprawy własnej), założono nową kolekcję tematyczną "Rośliny Zielarskie Flory Polskiej" (powierzchnia ok 112 m², nasadzono łącznie 1707 sadzonek wyhodowanych lub pozyskanych z natury we własnym zakresie), wzbogacano różnorodność w obrębie istniejących kolekcji (1937 sadzonek oraz 1430 cebulek). W ramach projektu rozbudowano również zaplecze namnożeniowe ogrodu o 6 rozsadników oraz system zbierania deszczówki, zakupiono także sprzęt ogrodniczy i środki ochrony i pielęgnacji roślin.

W ramach działalności własnej: wzbogacono kolekcje zwłaszcza o gatunki rodzime podlegające ochronie gatunkowej lub rzadkie i lokalnie zagrożone; na bieżąco prowadzono niezbędne prace pielęgnacyjne i remontowe wynikające ze specyfiki kolekcji i znajdującej się tam infrastruktury; sprawowano opiekę nad pszczołami w pasiece ogrodowej; kontynuowano monitoring siedlisk przeniesionych z terenu MPL "Katowice" w Pyrzowicach. Jak co roku podjęto działania związane z ochroną starych odmian drzew owocowych. Wiosną przeprowadzono akcję informacyjną, pozyskano zrazy od ludzi prywatnych. Zaszczepiono 851 podkładek (zakupionych w ramach dofinansowania), które zasadzono w szkółce i pielęgnowano do jesieni. Przyjęte 623 zaszczepione drzewka rozdano osobom prywatnym i różnego typu instytucjom (szkoły, przedszkola, Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie).

W ramach działalności statutowej zebrano i oczyszczono nasiona 98 gatunków roślin ze stanowisk naturalnych oraz z kolekcji ogrodowych. Przygotowano Index Seminum (nasiona 41 gatunków).

2. REGIONALNA STACJA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Realizowane zadania:

1. Edukacja

Kierownik edukacji: Julia Góra

W roku 2024 w Śląskim Ogrórze Botanicznym w Radzionkowie realizowano umowy związane z edukacją dzieci i młodzieży: Warsztaty edukacji ekologicznej i przyrodniczej ŚOB 2023-2024 oraz 2024-2025 (dofinansowanie WFOŚiGW w Katowicach, umowa nr: 586/2023/45/EE/ee/D oraz 596/2024/45/EE/ee/D), Kampania na rzecz różnorodności biologicznej "Różnorodność- Fundament Natury" (dofinansowanie WFOŚiGW w

Katowicach, umowa nr: 68/2023/45/EE/ee/D) i zadanie dofinansowane przez Gminę Radzionków (umowa nr KE.272.4.2024 oraz KS.605.6.2021). Prowadzono również edukację we własnym zakresie oraz we współpracy z TP ŚOB. Na terenie Ogródu Botanicznego w Radzionkowie odbyły się także wycieczki GZM w lipcu 2024.

1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych

- Zajęcia współfinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach: 2255 uczestników (warsztaty dla szkół) oraz 2355 uczestników (Śląski Kalendarz Ekologiczny),
- Zajęcia prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogródu Botanicznego: 4459 uczestników, Doświadczalnia Przyrody 2023/2024 - 28 osób,
- Warsztaty dofinansowane przez Gminę Radzionków w ramach programu Czyste Powietrze pt. "Cała prawda o smogu - mam prawo do czystego powietrza" (prowadzący: Łukasz Nicewicz): 24 warsztatów, udział wzięło 391 osób /styczeń-marzec 2024 r./
- Warsztaty dofinansowane przez Gminę Radzionków, realizacja kampanii pt "Nie podgrzewaj atmosfery", w ramach projektu "Śląskie. Przywracamy Błękit", (prowadzący: Łukasz Nicewicz): 24 warsztatów, udział wzięło 289 osób /listopad 2024 r./
- Letnie spacer z przewodnikiem (w każdy czwartek lipca i sierpnia) - 7 wycieczek, udział wzięło 156 osób

2. WYDARZENIA

- W roku 2024 w Śląskim Ogrórze Botanicznym w Radzionkowie realizowano umowy związane z edukacją dzieci i młodzieży: Warsztaty edukacji ekologicznej i przyrodniczej ŚOB 2023-2024 oraz 2024-2025 (dofinansowanie WFOŚiGW w Katowicach, umowa nr: 586/2023/45/EE/ee/D oraz 596/2024/45/EE/ee/D),
- 26.01.2024 Noc Biologów na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach - stoisko edukacyjne
- 27.01.2024 Zimowe Ptakolice, prowadząca: Karolina Skorb
- 01.02.2024 oraz 08.02.2024 Ferie w Mieście - dwa warsztaty "O jeżach i nietoperzach", "Herbatka z Botanikiem" (Agnieszka Kandzia, Julia Góra)
- 11.02.2024 Bieg charytatywny "Krzysiek dla Krzyśka" organizowana na terenie ogrodu botanicznego przez stowarzyszenie "Cidry Lotajom"
- 18.03.2024 Kurs Szczepienia Drzew Owocowych
- Szczepienie drzew owocowych: zaszczepiono 851 podkładek,
- 8.06.2024 VIII Eco Cidry Cross - cykliczna impreza biegowa organizowana na terenie ogrodu botanicznego przez stowarzyszenie "Cidry Lotajom"
- 16.06.2024 Zebranie Związku Pszczelarzy

- 30.06.2024 Wycieczki "Fauna kserotermiczna obszarów powyrobowiskowych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie" (x 3) w ramach Święta Metropolii GZM
- Wakacyjne spotkania w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Radzionkowie – cykl 7 spotkań z przyrodnikami
- 27.07.2024 Turniej Szachowy Cider Lato
- 10.08.2024 Piknik ekologiczny "Lato z Radiem i Telewizją Polską" - stoisko edukacyjne
- 19.10.2024 Śląska Liga Biegowa IV Edycja - Bieg Pierwszy (teren ogrodu botanicznego)
- Cyklicznie na terenie ogrodu botanicznego harcerze i zuchy z Radzionkowskiego Szczepu Drużyn Harcerskich i Gromad Zuchowych organizują zbiórki i biwaki

3. ORGANIZOWANE/WSPÓŁORGANIZOWANE KURSY, SZKOLENIA, SPOTKANIA

- Kurs szczepienia drzew owocowych (18.03.2024 współorganizowane z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogródu Botanicznego).

4. REALIZOWANE/WSPÓŁREALIZOWANE PROJEKTY

- Warsztaty edukacji ekologicznej i przyrodniczej ŚOB 2023-2024 (dofinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach) i Warsztaty edukacji ekologicznej i przyrodniczej ŚOB 2024-2025 (dofinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach)
- Rozbudowa kolekcji roślinnych Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie (etap VIII), 01.04.-30.11.2024, dofinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach;
- "Pocztówka ze Śląska" w ramach programu grantowego „Tu Mieszkam, Tu Zmieniam EKO”, 06.11.2023-31.10.2024, dofinansowanie Fundacja Santander Bank
- Kampania na rzecz różnorodności biologicznej "Bioróżnorodność - Fundament Natury", 20.03.2023-31.12.2024, dofinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach;

5. ZLECENIA ZEWNĘTRZNE

- Przeprowadzenie warsztatów "Nie podgrzewaj atmosfery" na zlecenie Gminy Radzionków (umowa z dnia 24.10.2024)

6. STAŻYŚCI I PRAKTYKANCY

Praktyki zawodowe:

- Uczniowie Technikum nr 4 w Bytomiu - Technik fotografii i multimedialnych - 4 osoby

7. KONFERENCJE NAUKOWE, PUBLIKACJE

- Smieja-Król, B.; Fiałkiewicz-Kozieł, B.; Kądziołka-Gaweł, M.; Kubacki, J.; Prokopowicz, A.; **Smieja, A.**; Siepak, M. 2024. Self-stabilization of Zn, Pb, Cd, and

As in smelter-impacted organic-rich soil: The effect of hydrous Fe oxides and ZnCd sulfide coprecipitation. Chemical Geology, vol. 643;

- 27-29.05.2024. 31st International School of Nature Conservation in Karst Areas. Invasive species and protection of water ecosystems in Natura 2000 sites (Agata Smieja);
- Akademia Znaczący Pogody w Planetarium Śląskim raz w m-cu od X 2024 do VI 2025 (Julia Góra);

Opracowanie jest wynikiem pracy zbiorowej
pracowników Śląskiego Ogrodu Botanicznego - Związku Stowarzyszeń.